СВОБОДА  SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 122. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 27-го ТРАВНЯ 1949. — No. 122. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 27, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПОЛОВИНА ПЛАТНІ ЗА ДОДАТКОВИЙ ЧАС ДЛЯ РОБІТНИКА

Ню Йорк, 25. травня. — Апеляційний Відділ вирішив, що робітник, який працює за тижневою нагородою, одначе без наперед означених годин праці, має право тільки до половини платні за додаткові години праці, коли він не має контракту про окрему нагороду за них.

Це рішення запало при розбиранні відклику, внесеного кравецькою фірмою Мецгер енд Коген проти присуду винесеного Верховним Судом південної частини стейту Ню Йорк, на підставі якого робітник Абрагам Шлайн мав дістати $3,500 за додаткову працю („овертайм") від 1938 до 1944 рр. Адвокат фірми каже, що рішення суду встановляє засаду, що тижневий робітник без точно наперед умовленої нагороди, дістає вже в тижневій платні заплату за додаткові години тим, що працює тільки 40 годин. Тому, якщо він не має окремого контракту в справі дальших годин праці, він має право впоминатися тільки половину платні за дальші години, а не півтори платні, як це загально прийняте. У справі Шлайна було таке, що він не умовлявся наперед за півтори платні, але зажадав її щойно по двох роках після того, як покинув роботу. Він позивав фірму за виплату $30,000 за додаткові години, а Верховний Суд признав йому тільки $3,500.

КОМУНІСТИ НЕ МАЮТЬ ПРАВА ДО ПРИВІЛЕЇВ У СУДІ.

Ню Йорк. — Підчас процесу проти провідних комуністів, обвинувачених у змові для навчання робітників, як насильно скинути американський уряд, переслухувано в середу дальше пудсудного Дж. Гейтеса, редактора комуністичного щоденника „Дейлі Воркер". Він у своїх виводах пробував доказувати, що Комуністична партія має на цілі тільки поборювати фашистів, як ворогів людства. Він теж заперечив твердження проф. Буденца, наче б Комуністична партія вживала „Езопійської мови", тобто свого власного способу пояснювання комуністичних писань. Коли оборонець Ричард Гледстін постійно хотів промовляти й висновувати комуністичні теорії, і суддя йому заборонив, він не послухав судді і виголошував промову. Суддя перервав розправу, а після павзи підсудний Деніс, секретар партії, почав свої виводи. Тоді суддя дав лекцію Деннісові, яка є новинка в американському суді і сказав між ін. таке: „Звичайна людина сідає, коли судді так зарядить. Одначе ви, панове, говорите й говорите безупину. Мені здається, що ви вважаєте оцих підсудних за упривелейованих людей, яким треба дати більше прав, ніж іншим людям. Я одначе не бачу причини, чому супроти них треба в суді інакше поводитися як проти інших".

ЖИТТЄВІ КОШТИ ПІДСКОЧИЛИ В КВІТНЮ.

Вашингтон. — Ціни в дрібнім продажу підскочили на 0.01 в місяці квітні після того, як вони спадали впродовж попередніх пяти місяців, починаючи ще від жовтня м. р. Це оприлюднює департамент праці.

БРИДЖЕСА З ЮНІЇ ДОКОВИХ РОБІТНИКІВ ПОСТАВЛЕНО В СТАН ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Сан Франсіско. — Гері Р. Бриджес, провідник докових робітників на Західному Побережжі, поставлений великою федеральною судейською лавою в стан обвинувачення за змову і за кривоприсягу з часів, коли він старався дістати американське громадянство і заперечив, наче б він був членом Комуністичної партії. Водночас уряд почав цивільне поступування, щоб відобрати Бриджесові натуралізоване громадянство і депортувати його до Австралії, звідки він родом. Разом з Бриджесом поставлені в стан обвинувачення два інші провідники юнії докових робітників, а це Дж. Р. Роберстон і Генрі Шмидт, які тепер стоять на чолі страйкового руху докових робітників у Гаваї. За оповісткою спеціяльного помічника генерального прокуратора, Джана П. Бойда, Бриджес не тільки був комуністом в часі, коли старався за право громадянства, але є членом ще до сьогодні. Теперішнє обвинувачення є вислідом кількарічного слідства. Бриджес звісний із своїх діянь для викликування безупинних політичних страйків моряків і докових робітників підчас кожної важнішої міжнародної кризи.

ПОСТРІЛИЛИ ВІКТОРА РУТЕРА.

Дітройт. — На Віктора Рутера, брата Рутера, голови автомобілевої юнії, виконано замах у такий самий спосіб, як свого часу на Волтера. До Віктора стрілив хтось через вікно і зранив його в око. Його взяли до шпиталю, витягнули око і врятували життя. Віктор є директором освіти в автомобілевій юнії.

НЮЙОРСЬКИЙ ПОСАДНИК ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД ПОНОВНОЇ КАНДИДАТУРИ.

Ню Йорк.— Посадник міста, Вилієм О'Двайер, оприлюднив, що він не кандидує наново на своє становище при осінних виборах. Як причину подали його приятелі брак здоровя. Здогадуються, що він кандидуватиме на сенатора або губернатора стейту Ню Йорку.

БУДУТЬ ПЕРЕВОЗИТИ ЛІТАКАМИ ВАГІТНИХ МАТЕРЕЙ З ЕВРОПИ.

Ню Йорк. — Найближчої пятниці прийдуть до Ню Йорку літаком сімнадцять родин, між котрими є сімнадцять вагітних матерей, як це оприлюднило ІРО. Вони висідуть на міжнародім летунським майдані в Айделвайлд. Американський закон про Ді Пі з 1948 р. передбачує, що матері, вагітні в шостому місяці, можуть домагатися приїзду до Америки зі скитальщини літаками. Родини, які тепер приїздять літаком мають по 2—4 особи, а ліста подорожних виказує 19 дітей.

АМЕРИКА ДОМАГАЄТЬСЯ ЗВОРОТУ ДАЛЬШИХ 31 КОРАБЛІВ ВІД СОВЄТІВ

Вашингтон, 25 травня. — Злучені Держави знову пригадали Росії, що вона має звернути три льодоломи і 28 інших озброєних кораблів, яких уживано під час війни для патролі на підставі умови з Ленд-Лізу. Діючий секретар стейту, Джеймс Е. Веб, візвав совєтського амбасадора Александра Панюшкіна і зажадав від нього викінчення цеї справи. Америка домагається звороту льодоломів від 1946 р., а фреґат від 1948 р. Росія обіцяла повернути ці кораблі минулого грудня, одначе в цій справі не зроблено нічого. — Попри цю справу Веб домагався віза для о. Артура Брасарда з каледжу Успення, у Вустер, Масс. Він має їхати до Москви на душпастиря французької церкви св. Людвика. — Крім того департамент стейту оприлюднив, що підписано контракт між Америкою й Етіопією в справі вирівнання рахунків з Ленд-Лізу.

ЗА ОПІКУ НАД УКРАЇНСЬКИМИ СИРОТАМИ, ЩО ПРИБУЛИ З ЕВРОПИ В КАНАДУ

Торонто, Онтеріо, Канада. — За підписом канцлера української катол. дієцезії, о. В. Ю. Шуме , появився зазив у справі розміщення українських дітей, які прибувають з Европи до Канади. Старанням Католицької Акції — як сказано в зазиві — приїхав в дні 17. травня б.р. перший транспорт сиріт зі скитальщини до Канади, в скількості 30 дітей. Їх приміщено в укранїському Захисті з Анкестер. Цими дітьми треба негайно заопікуватися. Українські родини повинні взяти цих дітей до себе, їх адоптувати, подбати про їх матеріяльне забезпечення та виховання. В найближчому часі заповіджені дальші транспорти таких дітей. Щоби уможливити їх приміщення в сиротинці, слід людям доброї волі негайно заопікуватися тими, що вже приїхали. Зголошення надсилати на адресу: Українська Католицька Служба, 17 Веллеслей Ст., Іст Торонто, Онт.

ЗНОВУ ГЕНЕРАЛЬНИЙ НАСТУП ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ В ГРЕЦІЇ.

Атени, 26. травня. — Речник грецького генецьального штабу заявив, що грецька армія на всіх фронтах почала генеральний наступ на партизанські сили большевицьких п'ятиколонників. Протягом кількох днів цього наступу партизани мали втратити 1,579 вбитими і раненими, тоді як втрати армії виносили 63 вбитими, 210 пораненими та 30, що пропали без вісти.

ПОНАД 200 УКРАЇНЦІВ ПРИЙДЕ В СУБОТУ І ПОНЕДІЛОК

Филаделфія, 26. травня. — З канцелярії ЗУАДКомітету повідомляють, що на найблищу суботу і понеділок заповіджено приїзд до порту в Ню Йорку трьох чергових транспортів нових імігрантів з европейської скитальщини, що ними прийде понад 200 українців старанням цього Комітету. Корабель „Марін Джомпер" зі загальною кількістю 844 імігрантів має причалити в ранніх годинах в суботу, 28-го травня, до причалу при 21. вулиці, а в год. 1-шій пополудні того самого дня запливе до причалу при 22-гій вулиці корабель „Марін Тейлор" з 877 подорожними. На понеділок, 30-го травня, заповіджений приїзд пароплава „Дженерал Стюарт", що з 816 імігрантами запливе до причалу про 20-тій вулиці.

УРЯДОВІ ВІЙСЬКА ПРОДОВЖУЮТЬ ЕВАКУАЦІЮ ШАНХАЮ

Шанхай, 26 травня. Урядові китайські війська продовжують евакуацію цеї східно-азійської митрополії, тоді як комуністичні армії намагаються їм в тому перешкодити, обстрілюючи шляхи відвороту. В самому місті комуністи зайняли дальші дільниці, хоча тепер уже не з такою легкістю, як вони увійшли до міста, але й без заповідженої раніше націоналістичним командуванням „битви за Шанхай". В поодиноких районах міста приходить до перестрілки, але без окремого завзяття та без більших жертв. Шляхи націоналістичного відвороту в напрямку на Вусунґ обстрілює червона артилерія. На передмістях видно полумінь пожарів, правдоподібно військових магазинів. В місцевий порт заплило 12 великих транспортових кораблів, що мають евакувати урядовий апарат. Під час перестрілки в місті деякі кулі попали в будинок американського консуляту а один китайський слуга в будинку був поранений. Бої, головно на шляху відвороту урядових військ, розгортаються тепер з більшою силою, але без виразних результатів.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПРОБУЮТЬ СТВОРИТИ ОДИН ФРОНТ СУПРОТИ КИТАЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ

Вашингтон. — Уряд Злучених Держав веде переговори з іншими державами, заінтересованими в подіях у Китаю, щоб створити один фронт у відношенні до китайських комуністів. Зокрема американський уряд остерігає, щоб держави не спішилися з признанням комуністичного уряду. Ця справа ще не дозріла тому, що комуністи не зорганізували свого правильного уряду, а крім того Америка ще дальше признає націоналістичний уряд Китаю за правильний уряд. Розмови йдуть між Америкою й Великобританією Францією, Голандією, Бельгією, Сіямом, Австралією, Канадою, Новою Зеляндією і Филипинами. Особливо хоче Америка втратити спільний фронт з Великобританією тому, що вона має в своїм посіданні Гонґ Конґ. Згадані держави втримують своїх послів у Нанкінгу, де до недавна містився осідок націоналістичного уряду.

БРИТАНІЯ СКРІПЛЮЄ СВІЙ ГАРНІЗОН В ГОНҐ КОНҐ

Лондон, 26 травня. Британське міністерство війни повідомило про дальше скріплення свого гарнізону в Гонґ Конґ, висилаючи туди один полк проти-повітряної оборони та одну бриґаду піхоти. Причин і цілей тих заходів не названо.

ЧЕСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ПРИСЯГАЮТЬ ВІРНІСТЬ МОСКВІ

Прага, 26 травня. На вчорашній сесії комуністичного конгресу совєтський „гауляйтер" в цій країні, президент Готтвальд, заявив, що Чехословаччина піде зі Совєтським Союзом без огляду на обставини та на наслідки. До такої беззастережної вірності Москві він закликав і чеський нарід. Почесним предсідником того конгресу вибрано Сталіна.

ЗАПОВІДАЄТЬСЯ ВЕЛИКА МАНІФЕСТАЦІЯ З НАГОДИ „ГОМОНУ УКРАЇНИ"

Ню Йорк, 26 травня. Фестивальний Комітет Української митрополитальної округи Ню Йорку і Ню Джерзі закінчує вже свою підготовку до великої імпрези „Гомін України", що відбудеться вже в найблищу неділю в Карнеґі Голл для вшанування 300-річчя тріюмфального в'їзду гетьмана Богдана Хмельницького до визволеного ним Києва. Імпреза, як з огляду на своє ювілейне і патріотичне значення, так і на свою мистецьку вартість викликала велике заінтересування серед українського загалу не тільки митрополитальної округи, але й віддалених місцевостей. Як довідуємося, вже заповіли свій приїзд на цю імпрезу групи громадян, зокрема молоді, з Филаделфії, Ню Гейвен, Вилксбері, Сиракюз, Алентави, Рачестер та інших міст. Масову участь в цій імпрезі візьмуть теж Українсько-Американські Ветерани, що в цю суботу, неділю і понеділок відбуватимуть свою другу з черги краєву конвенцію в Нюарку. Велике заціклавлення цею імпрезою, влаштовуваною місцевою, американсько-українською молоддю, виявляє зокрема нова українська іміґрація, представники якої беруть теж активну участь в самій імрезі. В загальному вважається, що ця імпреза в найбільш репрезентативній залі цеї світової митрополії переміниться у велику українську культурну маніфестацію та об'єднає всі кола нашого громадянства у святкуванні річниці великої події, що золотими буквами записана в історії України.

АМЕРИКА ВІДКИДАЄ СОВЄТСЬКІ ДОМАГАННЯ ДАЛЬШИХ ВІДШКОДОВАНЬ З НІМЕЧЧИНИ

Париж, 26. травня. — Американський представник на конференції „великої чвірки" в Парижі, секретар стейту Дін Ачесон, вчора рішучо виступив проти совєтських претенсій на дальші воєнні відшкодовання з Німеччини, як передумову об'єднання всіх зон в одну господарську цілість. Він вказав на труднощі, які стоять на перешкоді не тільки дальшої виплати Совєтам воєнних відшкодовань, але й на шляху до об'єднання. Головною причиною того є введена Совєтами система господарської експлуатації в східній зоні, прикладом чого може послужити факт наглої великої совєтської „власности", яка в деяких господарських галузях, як в продукції моторів, доходить до 100%. На вчорашній, третій з черги сесії, західні представники з Америкою на чолі знову заявили, що вони обстоюватимуть максимальну господарську і політичну свободу в Німеччині в рямках теперішніх обмежень. Відповідаючи на совєтські домагання воєнних відшкодовань як ціну за господарське об'єднання Німеччини, секретар стейту Ачесон запитував совєтського представника Вишинського, яку користь з того матиме ціла країна. Він вказав на великі досягнення в господарській відбудові західних зон, заявляючи, що, можливо, деякі досягнення під цим оглядом є і в совєтській зоні, але того ніхто не знає. Тому він домагався насамперед точних інформацій в цій справі. Ачесон, що вчора був речником західних союзників, заявив, що німецьке господарство в теперішній стадії відбудови не має ще жадної надвишки, з якої можна б платити воєнні відшкодовання, а заплата з біжучої продукції грозитиме руїною того, що вже відбудовано. Британський секретар закордонних справ, Ернест Бевин, заявив, що західні союзники не погодяться на жадну пропозицію чи домагання, які могли б позбавити німців тих господарських і політичних вольностей, які їм запевнено конституцією в Бон та окупаційним статутом. Французький міністер Роберт Шуман домагався встановлення „подібних інституцій" в усіх чотирьох зонах, замість відновлювання чотиродержавної контролі, якої домагався Вишинський.

НІМЕЦЬКІ НАДІЇ НА КОНФЕДЕРАЦІЮ В ПАРИЖІ.

Франкфурт, 26. травня. — Перед відкриттям конференції „чотирьох великих" в Парижі в Німеччині були великі побоювання, що західні союзники можуть шукати совєтської „згоди" коштом тих господарських і політичних досягнень та вольностей, що їх пороблено в західних зонах. Але становище та перебіг перших днів нарад розвіяли ці побоювання і тепер німецька публична опінія з великим ентузіязмом піддержує та коментує становище Заходу. Деякі західно-німецькі часописи нарікають, чому окупаційні потуги і дальше вирішують долю Німеччини, не питаючись опінії та не слухаючи голосу самих німців. Між іншим, в новій столиці федеративної західно-німецької республіки, в місті Бонн, німці вже навіть створили окрему делегацію, що дожидає поклику до Парижа та була б дорадником і виразником німецької опінії.

СОВЄТСЬКИЙ ОПТИМІЗМ І СУМНІВИ ЩОДО КОНФЕРЕНЦІЇ МІНІСТРІВ.

Москва, 26. травня. — Совєтська преса почала передавати подрібні звідомлення з перебігу нарад чотирьох міністрів в Парижі, виявляючи при цьому багато оптимізму щодо можливостей висліду конференції, але теж видвигаючи сумніви щодо „доброї волі" західних представників.

ЗАПОВІДАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОМПРОМІС В СПРАВІ АВСТРІЇ.

Париж, 26. травня. — З поінформованих кол заявляють, що західні союзники вже приготовляють проєкт полагодження справи мирового договору з Австрією на теперішній конференції Ради закордонних міністрів в Парижі. При цьому висловлюється перекона н н я, що Злучені Держави Америки та інші західні союзники готові піти на деякі компроміси, щоб тільки вийти з дотеперішньої мертвої точки в цій справі.

СОВЄТСЬКИЙ САБОТАЖ ЗАМІСЦЬ БЛЬОКАДИ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 26. травня. — Совєти формально скасували господарську бльокаду Берліна, натомість продовжують її транспортовими саботажами, що на одно виходить. Після того, як західні союзники доручили своїй поліції перебрати під свою охорону залізничі станції в західних секторах та „припинити безглузде пролиття крови", що повстало внаслідок боротьби та заворушень між страйкуючими залізничниками і комуністичними страйколомами та совєтською поліцією, тепер совєтські залізничники повиключували та позабирали регуляційні стрілки, що нормували залізничий рух між Берліном і західними зонами. В наслідок того, залізничий рух на цих лініях практично треба було припинити.

СОВЄТСЬКО-БРИТАНСЬКИЙ СПІР В СПРАВІ ДИПЛОМАТІВ.

Лондон, 26. травня. — Британське міністерство закордонних справ повідомило про цілий ряд заходів проти совєтських дипломатів, пороблених у відплату за труднощі, які совєтські власті та совєтська поліція ставляють британським дипломатам у Москві. Урядово стверджується, що в останньому часі совєтські поліційні власті до тої міри збільшили свою інтервенцію щодо складу британського дипломатичного представництва, що вони просто хотіли б диктувати його. У відплату за це британський уряд зі свого боку починає видвигати такі самі домагання, хоча і в меншій мірі, щодо складу совєтського представництва в Лондоні.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346 JERSEY CITY 3. N. J.

СВОБОДА СЛОВА В АМЕРИЦІ

Здавалось би, що проблема свободи слова для американця така ясна, що вже нема найменшої потреби її тут розясняти. Але зайшов випадок, який говорить про щось інше. Найвищий Суд Злучених Держав видав присуд, що відноситься до свободи слова і яким він закінчив певну справу, коли ідеться про судовий процес, але не припинив серед громадянства дискусії на цю тему. Тому не треба дивуватись, коли зважимо, що й верховні судді, що вирішували справу, теж були різної думки і то аж до тої міри, що рішення запало більшістю тільки одного голосу.

Як легко догадатись, ідеться тут про справу з о. Артуром В Терміниелльо, засудженим судом за підбурюючу промову, яку він виголосив у Шікаґо на вічу, 7. лютого 1946 та яка спричинила заколот, бійку, арешти і т. п. Мунісипальний суд визнав, що о. Терміниелльо нарушив публичний спокій і на тій пиставі покарав його за невідповідну поведінку, згідно з приписами, обовязуючими в Шікаґо. Цей присуд опинився в Апеляційнім і Найвищім Судах стейту Іллиной, але вони його теж затверджували. Вкінці справа опинилась у Найвищім Суді Злучених Держав у Вашинґтоні, який, як відомо, присуд зніс в такий спосіб, що при голосуванні було 5 верховних суддів за знесення, а 4 проти.

Не будемо тут застановлятись над тонкими юридичними аргументами. Для нас особливо цікаве те, як загал прийняв це рішення Найвищого Суду Злучених Держав. Немає сумніву, що поведення о. Терміниелльо було невідповідне. До того він навіть був тоді суспендований своєю церковною владою за невідповідну поведінку. Це правда, що його промова в Шікаґо була провокуюча й нагадуюча фашистівську расову дискримінацію. Тому реакція на таку промову була природним явищем. Через те симпатизувати з о. Терміниелльо немає тут ніякої потреби. Зате інша справа, чи карати його за те, що він сказав, себто, чи нарушувати таким робом принціп свободи слова, гарантований Конституцією, і то тоді, коли кожний з нас відчуває, що таки повинна бути якась гальма для свободи слова, особливо, коли хтось надуживає її аж до такого ступня, що спричинює тим публичні заколоти. Це одначе не означає, як підкреслив верховний суддя Джексон, щоб навіть і тоді „американський громадянин не мав права заявлятись за прийняття мирним шляхом фашизму, комунізму, соціялізму чи капіталізму".

Було й далі є чимало голосів, що є проти рішення Найвищого Суду Злучених Держав. Навіть є такі рабіни, як от В. Ф. Розенблюм в Ню Йорку, що критикують це рішення в синаґоґах, кажучи, що коли суд є за таку широку свободу, так хай подумає, як охороняти спокійних і чесних громадян від напасників, що нарушують їх честь та поширяють ненависть. Це прямо іронія, пише колумніст Джордж Філдинґ Еліот, що Найвищий Суд Злучених Держав узяв в оборону людину, якої вчинок він сам осуджує, але в цьому випадку не важна особа, ні її злоба, але щось вище й важніше. Бо щоби то було, коли б так різні „політичні боси" мали таку силу, що могли б здусити вільне слово на тій підставі, що воно обурює загал і спричиняє заколот, який нарушує публичний спокій! Як бачимо, страх перед того роду диктатурами заставляє американський нарід і суд толерувати навіть напасливі, повні злоби, ненависти і клевет промови, ніж знайтися в такому положенню, в якому свобода слова була б у постійній загрозі, чи взагалі не існувала б.

Охорона перед економічною крізою

Тому, що безробіття не маліє, далі шукають відповіді на питання, чи прийде до такої крізи, яка навістила Америку після першої світової війни. Загально говорять, що економічні крізи в світі, отже й в Америці, є періодичним явищем. Але з другого боку економісти та ті, що є у проводі країни, безупинно змагають до цього, щоби забезпечити світ перед такими нещастями. Кріза, яка навістила Злучені Держави в 1929 р., почалася від краху на біржі. Після першої війни населення Америки мало гроші. Кожен хотів їх інвестувати, а як не мав де, то пускався на спекуляцію цінними паперами на біржі. Не тільки купець, який завжди ризикує в своєму бизнесі, грав на звишку, але й фабричний робітник, який ходив до щоденної праці, не дуже інтересувався самою працею, вважаючи її тільки за хвилеву, а всю свою надію покладав на те, що закуплені ним бонди чи „стаки" підуть вгору і він продасть їх з великим зиском, Біржеві посередники оферували велику кількість цінних паперів на кредит: треба було дати тільки частину гроша, як завдаток („закупно на марджин"). Це спонукало людей вибирати важко запрацьовані ощадности з банків і вкладати їх у закупно паперів. Чим це все скінчилось, добре знаємо. Багато малих і великих спекулянтів остали вкінці без доляра в кишені.

З будовою мешкальних домів після першої світової війни пішло легко, бо був попит на товар, були і гроші. Банки сипнули біліони будівельним підприємствам, а „контрактори" набудували тільки домів, що не було кому купувати. Прийшов крах у будівничім промислі і банки потратили біліони чужих ощадностей. Швидко потім почали падати і банки, поки президент Рузвелт не спинив, як тоді здавалося, банкротства цілої банкової системи.

Фармері після першої війни, як прийшла кріза в бизнесі й коли люди потратили свої ощадности на спекуляції, мусіли продавати свої плоди за безцін і попали в нужду. Це тільки доповнило ланцюг тодішніх економічних нещасть.

Памятаючи ту крізу, не диво, що як тільки появились вісті про безробіття в Америці, якстій виринули побоювання, що знову можуть повторитися часи великої „депресії" з 1929 і наступних років. Одначе, як доказують економісти, під теперішню пору такі побоювання не мають підстави. В першу чергу люди мають досвід з минулого й тому є тепер обережнішими у видаванню гроша; друге, самий уряд, за порадою фахівців, склав наперед цілу програму оборони перед можливою крізою.

Отже обмежено до певної міри спекуляцію цінними паперами через закупно на „марджин". Тим стримано недосвідчених, а лакомих на гріш людей від небезпеки втрати їхніх ощадностей. До спекуляції на мешкальних домах і на інших будовах уряд недопустив в такий спосіб, що обмежив кредити в банках Федеральної Резерви, а на домагання адміністрації конгрес ще досі втримує закон про стелю над плаченням комірного. Понад те все недавно ухвалений закон про побудову мешкань ставить увесь цей промисл під поседню контролю уряду і запобігає спекуляції домами.

Фармери мають забезпечення своїх доходів через гарантію уряду на ціни фармерських продуктів, а постійне дбання адміністрації про втримання робітничої платні на належній висоті забезпечує робітникам постійно предмети щоденного вжитку нарівні з харчами. На випадок безробіття й старости існує тепер суспільне забезпечення, яке гарантує хоч примітивне утримання людині і виключає страх перед жебрачою торбою. До цього треба ще додати забезпеку перед утратою американських інвестицій в післявоєнній Европі в такий спосіб, як це сталося після першої війни. Цею забезпекою є тепер Плян Маршала, придуманий для відбудови й регабілітації европейських країн. Цей плян запевнює Америці теж товарообмін з закордонними націями на далеку мету і причиняється до стабілізації економічних відносин у нутрі Америки.

Іван Німчук.

Актуальні наукові видання

В Німеччині, де ще й досі перебуває найбільше скупчення української політичної еміґрації в Европі, вийшло в чотирьох минулих роках багато цінних книжок, що є справжнім вкладом в українське письменство, науку й культуру. Поруч літературних видань Мистецького Українського Руху (МУР-у), видавництв „Україна", „Українське Слово", „Академія" й інших, у тому числі й при деяких часописах, поруч численних видань Апостольської Візитатури для українців-католиків, редакції „Християнського Шляху" і „Християнської Бібліотеки", треба відзначити тут головно наукові видання Наукового Товариства ім. Шевченка і УВАН. Скромні циклостилеві видання Українського Вільного Університету, Українського Технічно-Господарського Інституту і греко-катол. Духовної Семінарії (яка тепер у Голяндії) можемо уважати підручниками для високих шкіл. Велику вагу мають теж спомини кількох авторів з підсоветського життя, серед яких вибиваються і безперечним таланом, і добрим обсерваційним змислом книжки С. Підгайного: „Українська інтелігенція на Соловках" і „Недостріляні". Практичні вимоги були спонукою до того, що в англійській окупаційній смузі з'явилося видавництво необхідних шкільних підручників, яке то завдання поставило собі теж видавництво „Вернигора" в Мюнхені. Такі ж практичні вимоги зродили цілу низку менших і більших словників англійської, еспанської та інших мов, як теж всякого роду підручників-порадників (для шоферів та різних ремісничих фахів).

З повідомлень української преси в Німеччині довідуємося, що в найближчому часі виходять там ще три незвичайно цінні праці. Це Енциклопедія Українства, історія України І. Холмського і граматика української мови, якої автором є проф. Олександер Панейко. Про ці три праці хотів би я сказати тут кілька слів.

Про вагу Енциклопедії Українознавства, до праці в якій притягнено до 100 авторів і стільки ж рецензентів, найкращих наших спеціялістів-фахівців, говорити хіба не приходиться. Це книга, без якої не може обійтись ніяка нація. Книга, що мусить бути в хаті кожного свідомого українця. Книга, до якої мусить заглядати бодай кілька разів денно кожний робітник пера, кожний письменник і журналіст. Тому, що Українська Загальна Енциклопедія, яка вийшла під редакцією покійного проф. Івана Раковського 15 років тому, вже й так вимагала б другого видання, себто значного її доповнення та поширення, бо ж за той час зайшло багато різних змін на всіх ділянках нашого національного життя, — можна тільки радіти, що заслужене й авторитетне Наукове Т-во ім. Шевченка під проводом свого невпинного секретаря, проф. В. Кубійовича, приступило до видання Енциклопедії Українознавства. Ця велика збірна праця має вийти в двох мовах: українській та англійській. Перший її зшиток має вийти вже в червні цього року.

(Докінчення на стор. 3-тій).

Лев Ясінчук.

Останні образки з Австрії

Деколи трапляється зустрінути людину з таким нахилом до брехні, що бреше навіть без ніякої причини, дарма, що такий порок відбирає такій людині всю повагу, не говорячи вже про довіря до неї. Таку прикмету помічається нераз у деяких політиків: брешуть на всі заставки, щоб тільки був хвилевий ефект. Але, коли це робить уряд держави у відношенні до своїх громадян, то він не тільки тратить повагу, але й підриває довіря до держави.

Ми вже навикли тут, в Австрії, за кілька років до таких обявів хоробливої брехні. Голосить уряд на всі заставки, що збільшить кількість відживних кальорій, а на ділі зменшає їх. Заповідає, що нема підстав до зміни, а за два дні проголошує зміну. Заповідає, що ціни на споживчі артикули мусять бути обнижені, а вони тимчасом зростають. Ще в квітні ц. р. проголошує міністер фінансів, що в першому чвертьріччі вплинуло на 165 мільйонів більше податку, як це передбачує бюджет, отже більше, ніж на ділі потрібно. Громадяни тішаться: може буде зворот податків, а нараз у травні проголошує уряд щось зовсім противне й держава має 2 і чверть міліярда шілінгів недобору. Тоді вже громадяни дурніють; запитують себе „що сталося"? Кошти окупації? Але ж вони були передбачені в бюджеті. Залізниця й пошта? Це теж було враховане. Одне, що не було передбачене, а саме, що з тютюневого монополю відпаде 113 мільйонів шілінгів, бо „чорна торговля" закордонними тютюневими виробами побила високі ціни австрійського монополю. Але — не трема ж було перетягати струни і ставити неможливі ціни, що були два рази вищі, як напр. американські, чи швайцарські вироби, хоч вони перейшли „на чорно" через кілька рук і кожна з них заробила.

Висотенні кошти в Австрії спричинює надмірно розбурхана адміністрація, яка тому тільки не поменшується, бо раз, що нема де подіти тих усяких недоуків, що позасідали за бюрками, а друге — зо страху перед виборами, що мають відбутись в осені, що могло б пошкодити виборним міністрам. І саме в тому часі, коли американський президент у своєму звідомленні про відбудову Европи підносить, що продукція австрійської промисловості значно зросла, а австрійський експорт подвоївся в порівнанні з минулим роком, вибухає вонюча бомба: велитенський недобір. Та все ж таки, неуважаючи на ту катастрофальну дійсність, уряд підносить заробітні платні на 9%, а покриття того видатку складає на плечі громадян підвишкою оборотових податків. Наслідком того мають бути піднесені вже в червні ц. р. ціни на товари першої потреби (хліб, цукор, мясо), підносять значно залізничі й поштові оплати, за електрику, газ і т. п. Розуміється й на інші артикули. Але, що тут уряд — це коаліція партій, то всьо мовчить. Одні комуністи, що в уряді не заступлені, роблять рух. Та тут показалася інша смішна історія. Комуністи викликали на 1-го травня своїх сторонників на вулицю демонструвати проти такої практики уряду. Вони робили таку пропаґанду, від якої здавалося всьо повалиться. А на ділі — вийшло на вулицю напр. у Відні біля 20 тисяч спокійних демонстрантів (на близько 2 мільйони населення), а в Інсбруці, столиці Тиролю — може зо 200 осіб. Це поді, коли організатори демонстрації зголосили віденській поліції 70 тисяч учасників, а переполоханий уряд стягнув на вулиці Відня 8 тисяч поліції. Врадуваний таким вислідом державний секретар Граф сказав на зборах студентської Унії, що 17-тий травня був для комуністичної партії „чорним днем". І в цьому має слушність. Краще було комуністам не дати себе порахувати!

Не приходиться навіть пояснювати, що загрожуюча підвишка цін трапить у ще докучливіших формах наших скитальців. Вони, а особливо ті, що з різних причин приневолені жити приватно, а не в таборах, вже „витягнулися" з останнього. Біда таки добре заглядає в очі. Але потішають себе одним, що майже з кожним тижнем залишається їх тут щораз менше. Розїздяться по світі. хто куди може. В останньому часі рушається з місця виїзд до Зл. Держав, навіть перший раз загалом — з французької окупаційної области. Перших 67 осіб, а в тому біля 60 українців, уже перейшли всі місцеві формальності перед американськими органами і 25 травня виїжджають. У дорозі ще певно буде кілька коротших, чи довших постоїв з дальшим переходом усяких формальностей. Все ж таки, якщо корабель зможе забрати їх своєчасно, то в першій третині червня вже й вони побачать вільну американську землю й перестануть називатися безглуздим іменем „Ді-пі-ста". Між нимил впала ця доля й на автора цієї дописі. Тому — до побачення!

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

38)

„Письменники й мислителі, як Фурієе, Сен-Симон, Лару, Р. Оуен, французькі енциклопедисти створили цілу низку теорій, як знищити соціяльну неправду на землі. Революційні рухи в Европі ці теорії з области фантазії та утопії перенесли на ґрунт бойового виступу проти громадського зла.

„Створювались революційні партії, анархічні синдикати, скликались всесвітні конґреси робітників... Майже в усіх країнах світу організовувалися найрізноманітніші соціялістичні асоціяції, комуни квакерів, толстовців, духоборів, які доходили до крайніх висновків.

„Власність — крадіжка", — виголосив Прудон.

„Гроші — це чек на право володіти людьми й речами" — говорить десь Штірнер.

„Тільки через анархізм людство наблизиться до соціяльної справедливости, бо все зло в природі самої влади", — твердили Бакунін і Кропоткін.

„Зречіться усього, що прив'язує вас до матеріяльного світу, і ви станете вільними й щасливими! — закликав Л. Толстой.

„Всі ці теорії та школи наріжним каменем майбутнього суспільства брали людську особистість.

„Одначе, з'явилися і школи матеріялістичного напрямку, передусім марксизм, який виголосив, що історію творять не окремі особистості-герої, а класи. Особистість, як „купа хемічних елементів", відступає місце масам, колективові, клясові пролетаріяту, який повинен привести останнє до блаженного віку соціялізму, а потім і комунізму.

„В Росії ця доктрина втілилась у форму большевизму і диктатури партії, а потім і самодержавности Сталіна. Те, що створилося в СССР, так само можна назвати соціялізмом, як, скажемо, сахарину — цукром.

„Соціялістичний рай на землі, в ім'я якого написано тисячі всіляких теорій та книжок, в ім'я якого кращі люди віддавали своє життя, пролито стільки сліз та крови, перенесено стільки страждань і мук, — цей „рай' 'на одній шостій пляненті став пеклом".

„Усвідомлена необхідність — це свобода" — кажуть марксисти - большевики, і в ім'я цього жахливого парадокс вони творять нечувані злочини, криваві експерименти.

„Соціялізм, справжній соціялізм передусім творить такі економічні умови життя, в яких особистість могла б вільно розвиватися, як фізично, так і духово; подруге, соціялізм повинен ці розвинуті та задоволені особистості гармонійно скласти в родинні, виробничі та національні групування; потім він повинен ці групування й нації об'єднати в одну міжнародню родину, в одне єдине — багатонаціональне людство".

Доповідач знову перевав свою доповідь, пропустив конвойного, що проходив повз нас, і стихим голосом продовжував:

„Соціялізм — це китиця квітів, де кожна пелюстка цвіте своїм кольором і пахне тільки їй властивими пахощами.

„Так, принаймні, це міркується на основі ідеалістичного світогляду та відомих законів історії.

„Справжній соціялізм повинен обов'язково виходити з особистости, як істоти, що має в собі безсмертну душу.

„Большевики ведуть боротьбу з Духом. Справжні соціялісти розкриватимуть його таємниці, як в космосі, так і в своїй безсмертній душі. Людина — мікрокосм, альфа й омеґа всього буття.

„Згадаймо сократівське „Пізнай самого себе". Подібно до того, як це відбувається в областях духа, істинне соціялістичне суспільство буде збудоване тільки на ієрархічних засадах. Ця влада спиратиметься не на насильстві, а на гармонійному єднанні та співпраці усіх членів суспільства.

„Безвладність анархістів та „відмирання" влади в майбутньому комуністичному „раю" большевиків — це такий же абсурд, як відмирання голови в людини.

„Рівність між людьми в справжньому соціялістичному суспільстві буде існувати не „взагалі", а тільки як рівність в справі особистости виявляти свою духовну сутність та задовольняти свої потреби на тому ступні ієрархії, на якій вона стоятиме.

„Таким чином, в соціялістичному суспільстві майбутнього не тільки не зникнуть релігія, родина й нація, а навпаки, будуть розвиватися до повної досконалости.

„А советський псевдо-соціялізм проти цих головних факторів людського життя веде непримирену боротьбу, і поводити себе інакше не може, бо він штучний і фальшивий. Банкротство його відбувається в нас на очах, і ніяка Кремлівська діялектика не врятує його від загибелі.

„Большевики твердять, що в процесі переходу від клясового до безклясового суспільства настане такий час, коли трудящі з царства необхідности „перескочать" у царство абсолютної свободи.

„А дійсний соціялізм таких стрибків не робить, а розвивається поступово: в економіці — еволюційно, а в духовній області — інволюційно.

„Бо над усім панує: "Natura non facit saltus".

Біо-соціяліст ще кілька разів перериває свою доповідь, відкашлювався, поглядав у тьмаво освітлений коридор і знову продовжував, ніби читаючи з відчиненої книжки.

Всі уважно слухали його й зітхали. Коли ж, нарешті, він скінчив говорити, зверху запитали:

(Продовження на стор. 4-тій).

Вол. Дорошенко.

Культурно-освітня та наукова праця в таборах і для таборів

(ІІ ПЛЮСИ Й МІНУСИ).

4)

В своїй практиці і УНРРА й ІРО признавали тільки нижчу освіту й опікувалися лише дитячими садками, й народною школою, взагалі освітою юнацтва не вище 16 років життя. Про середню освіту й чути не хотіли й тому можливі були таку куріози, що на лісту льонщетеле можна було вставити незначну кількість гімназійних учителів, тим часом як для поліції признавано непомірно більше місць зовсім без потреби. В результаті поліцаїв було за багато, вони властиво нічого не робили й часто-густо грали ролю преторіян панівної в таборі партійної групи. В усякому разі таборова поліція мало коли викривала крадежі, нелегальне роблення самогону й таке інше.

Обмежуючи свою опіку тільки дитячими садками й прилюдною школою, і УНРРА і тепер ІРО нічого не зробили для позашкільної освіти. І хоч УНРРА, напр., мала спочатку величезні фонди, вона не забезпечила таборян ні чарівними ліхтарями, ні мапами, ні образками та іншим приладдям, конче потрібним для успішности культ-освітньої роботи, як шкільної, так і позашкільної. Із „заслуг" УНРР-и й ІРО в ділянці поширення культури по таборах варто ще згадати їх зусилля коло розповсюдження між скитальцями комуністичної бібули — різних газет і брошур, виданих у СССР та Польщі, де большевицькі писаки опльовували своїх англо-американських союзників у минулій війні. УНРРА ширила цю літературу під покривкою сприяння репатріяції. І для такого роду „інформаційної" літератури наказувано засновувати окремі читальні. Очевидно їх мусіли обслуговувати окремі службовці. Одно тільки добре, що ставлячися до справи по бюрократичному, таборові опікуни не виявляли тут великої ревности й її читальні фігурували лише на папері, бо ніхто з таборян і не думав до них учащати.

— — — — — — — —

Розуміється, згадана вище організація таборового життя, як у ділянці культурно-освітній так і в інших, могла наладнатися досить швидко й успішно тільки тому, що на еміґрації, зокрема в американській зоні, опинилося дуже багато української інтеліґенції, фахівців різного роду, що походили з усіх кінців України — політичних і громадських діячів, учених, педагогів, кооператорів, інженерів і т. д., які набули практичного досвіду в громадській службовій праці на рідних землях. Певна річ, уся ця робота не йшла гладко. Натикалася вона на різні труднощі, що не давали її якслід розгорнутися. Та й не все й не скрізь і ті люди, що її провадили, були на висоті свого становища. І тут нам доведеться торкнутися також певних мінусів в роботі культурно-освітній як у таборах, так — і поза ними.

Насамперед треба відмітити певну **безпляновість** цієї роботи, інертність, застарілість її метод. Керівники її мало рахувалися з зовсім відмінними, ніж колись у краю, обставинами життя еміґрації й майбутніми його перспективами. Це, правда, й не дивниця. Робота та не була обміркована й запланована заздалегідь, згори, а йшла самотужки знизу. Кожен табір, кожне більше скупчення еміґрації зачинало само від себе, — то вже пізніше повстало Центральне Об'єднання, що могло й повинно було плянувати й реґулювати таборову роботу. А до того ще справа була невідкладна, не можна було чекати на опрацювання, напр., навчальних плянів, приноровлених до майбутнього життя молоді, яке їх чекало десь у далеких краях, а треба було вже зачинати її вчити. Отож скрізь культурно-освітні відділи повели роботу за старими краєвими зразками, не пристосовуючи її до потреб і сучасного життя скитальців і його майбутнього. І от, так, ніби ми жили в спокійних, мирних умовах старого краю, повстали по таборах неодмінно гімназії, учительські семінарії, торговельні школи, тощо, а занехано школи ремісничо-технічного характеру. Це сталося спочатку, сказати б, автоматично, тим більше, що цього хотіло й само таборове громадянство, загипнотизоване думкою про вищість „гімназійної" чи іншої середньої освіти, що давала ніби-то дітям змогу вийти в люди, — думкою, до якої призвичаїлося вдома. А з другого боку змагали до цього й самі середньо-шкільні учителі, яких набралася по таборах американської зони дуже багато та які всі хотіли б мати працю за своїм фахом. Тому то учительський склад середніх шкіл, зокрема гімназій по таборах часом аж надто розбухав. Гімназійної науки домагалася й численна молодь обох полів, що з тих чи інших причин не докінчила її свого часу дома й тепер на дозвіллі хотіла б добути вимріяний атестат зрілости. Тимчасом, як уже згадувано вище, ті перспективи, що чекають еміґрацію на нових місцях оселення, вимагали б цілком інакшого типу школи. Правда, часом при гімназіях було заведене навчання того чи іншого ремесла, але що трактовано його так, між іншим, то воно й не могло заступити правдивої фахової школи з її правильною, систематичною наукою.

До згаданих уже хиб нашого шкільництва, його безплановости й відірваности від потреб життя на еміґрації долучувалася спочатку також нескоординованість навчання навіть по школах одного й того самого типу. По багатьох школах учили часто нефахові, а то й зовсім невідповідні сили й за найрізноманітнішими програмами. Але з часом ця ненормальність вирівнювалася. Останнім часом ЦПУЕ впорядкувало справу гімназійної науки, полікведувавши безліч цих малих чи нищеклясових закладів та признавши право навчання тільки вісьмом важнішим.

(Дальше буде).

Актуальні наукові видання

(Докінчення зо стор. 2-гої)

Друга вартісна праця — це **Історія України, І. Холмського,** що її видає теж Наукове Т-во ім. Шевченка. Ця праця — це університетський підручник у повному змаганні цього слова, підручник, якого у нас досі не було. Це праця цілого життя автора, що вклав у неї не тільки величезне знання, але й велику любов до предмету. Я мав нагоду прочитати деякі розділи книжки І. Холмського і скажу тільки одно: такого глибокого й оригінального підходу до різних проблем, такої влучної аналізи багатьох подій і явищ нашої історії і вкінці такої державницької постави автора я не стрічав досі ні в одного українського історика. Думаю, що книжка І. Холмського буде з неодного погляду ревеляційна. Треба тільки побажати, щоб ця історія України появилася якнайшвидше.

Коштом Українського Народного Союзу появиться незабаром видання НТШ цінна книжка **„Україна під Советами"** У. Н. Союзові належиться велике признання за зрозуміння ваги того роду видань.

Граматика української мови Олександра Панейка, що має вийти вже в найближчих днях заходом ЦПУЕ після одобрення її визначними фахівцями, написана ще у краю і переглянена таким авторитетом і знавцем української мови, яким був без сумніву покійний професор Василь Сімович. Ця праця подумана теж як університетський підручник, але вона буде одночасно знаменитим посібником і для учня вищих кляс середньої школи, і для кожного інтелігентного українця. Тому, що в нас засінував в останніх роках під мовно-правописним оглядом чистий хаос, що доводить багатьох українських громадян просто до розпуки, віримо, що граматика української мови Ол. Панейка стане нашому громадянству у великій пригоді. Тим більше, що граматики інших авторів, які появилися вже на еміграції, не відповідають тим вимогам, що їх звязувано з тими працями.

При цій нагоді нехай вільно буде висказати нам ще одно бажання: щоб якесь **видавництво** приступило чим скоріше до третього видання **Правописного Словника Ізюмова.** Друге видання цього словника, необхідного для кожного грамотного українця, вийшло за редакцією того ж проф. Ол. Панейка та з вступним словом проф. В. Сімовича ще восени 1941 року (60,000 слів, 784 стор. у двох колюмнах). Те видання, видруковане у 5,000 примірників, розійшлося до кількох тижнів і нині є вже рідкістю. Мені відомо, що професор Ол. Панейко підготовляв ІІІ. видання цього словника, при чому багато слів, що їх писання не викликає ніякого сумніву, , викинув, а зате значно більше сумнівних з цього погляду слів, яких не було в двох попередніх виданнях, вставив. Цей правописний словник віддасть велику прислугу передовсім письменникам, редакторам і коректорам, далі священикам, учителям та учням, але без такого словника не може обійтися взагалі ніякий тямущий українець. Ми віримо, що видавництво, яке випустило б ІІІ. видання цього правописного словника на книгарський ринок, зможе, попри добре культурне діло, рахувати теж на гарний заробіток. Чи знайдеться у нас тепер видавець цієї книги, якої потреба така пекуча?

Вкінці хотіли б ми звернути ще увагу українського громадянства на потребу видати такі праці: історія української преси пок. Аркадія Животка (II. виправлене й доповнене видання), історія української культури, історія українського мистецтва, історія українського театру, словник чужих слів, наші втрати в рр. 1939-45 та інші. Що це видання актуальні і конче потрібні, ніхто не заперечить.

Цінне видання про „Україну"

Д-р Євген Юлій Пеленський, доцент Українського Вільного Університету, видав незвичайно цінну й потрібну книгу під наголовком: „Ucrainica в західно-европейських мовах". Вона вийшла саме з друку як 158 том Записок Наукового Товариства ім. Шевченка (Праці Філологічної Секції — Книгознавчий Інститут, Мюнхен 1948).

Книга Є. Ю. Пеленського — незвичайної ціни. Це насамперед перша наукова спроба зібрати найважливішу літературу про Україну й українську справу в англійській, німецькій, французькій, італійській та ін. мовах. Коли зважити, що зацікавлення світу політичними, економічними й культурно-науковими справами Східної Европи, а в цьому й Україною, зростає з дня на день, то праця Є.Ю.П. вийшла саме в добрий час. Вже давно відчувалося потребу такого показника, при допомозі якого можна б чужий політичний і культурно-науковий світ інформувати в його мові про Україну, чи краще подавати йому бібліографічні дані про поодинокі проблеми з українознавства, писані в зрозумілій для нього мові. Матеріял впорядкований за реченими категоріями, як: загальні праці, географія, демографія-антропологія, історія, мова, етнографія, культура, право, соціологія, народне здоров'я, господарство, еміграція.

Та й не тільки для інформування чужинців про країну призначена книга Є.Ю.П. Українці, що забули рідну мову на чужині, чи, — як напр. молоде покоління — її не знають, не мавши змоги її навчитися, пізнають по працях, названих у книзі Є.Ю.П., долю, культуру й історію народу, що з нього вони вийшли. Може неодин із них, прочитавши таку чи іншу працю, статтю чи книжку, навернеться до мови й культури своїх батьків, дідів та прадідів. „Українїка" Є.Ю.П. буде в таких випадках сповняти ролю довідника для поглиблення й поширення літератури з даної спеціяльности.

Для українців, що знають і свою мову й чужі, праці, що їх вилічує Є.Ю.П. мають теж неабияке значення. Насамперед вони вдосконалюються в чужій мові в справах українознавства, а теж засвоюють собі різні погляди чужинців на українську проблематику.

Одне слово: не можна досить налюбуватися й намилуватися, переглядаючи й перелистковуючи цінне й потрібне видання НТШ авторства Є. Ю. Пеленського.

Як автор сам це згадує в передмові, його показник-бібліографія складався вчасі війни, серед найважчих для плідної наукової праці еміграційних умовин: в малому містечку розбитої і від років відтятої від світу Німеччини, отже й без можливих даних користуватися засобами наукових бібліотек. Тимто в праці можна знайти деякі неточності й недостачі, що виправдуються наведеними вгорі обставинами. Але вони повинні зацікавити наших учених на чужині й спонукати їх до дальшої праці на цьому полі. Думаємо, що НТШ в Америці й УВАН в Канаді повинні як одну з найближчих праць видати книги: „Українїка Американа" й „Українїка Канадіяна". До цієї другої праці вже збираються в УВАН у Вінніпеґу відповідні матеріяли.

Д-р Яр. Рудницький.



ЛЮБОВ, ЧИ НЕ ЛЮБОВ, АЛЕ ПРИХОДИТЬСЯ ВІДПОВІДАТИ ЗА ШПИГУНСТВО.—Це Джудит Коплон, років 27, яку арештували агенти Федерального Бюра Інвестиґацій, як мала передавати тайні документи совєтському агентові. Вона працювала в департаменті справедливости у Вашингтоні.

ДОПОМОГТИ УКРАЇНСЬКИМ ВОЄННИМ ІНВАЛІДАМ НА ЕМІГРАЦІЇ В АВСТРІЇ

(З відозви Громадського Комітету до українського громадянства за океаном)

Оце знову звертаємося до Вас, Дорогі Брати і Сестри, у вільних країнах за океаном і знов не в нашій особистій справі, а в справі загально українській.

Надходить місяць червень, надходять Зелені Свята, дні вшанування памяти Героїв, що віддали своє життя за волю України.

Цьогорічний червень — особливо дорогий нам. Цей місяць нагадує нам те, що було тридцять років тому на Українських Землях, коли славетні українські полки боролися за Українську Державу, коли й незабутня Українська Галицька Армія вкрила себе славою Чортківської Офензиви, коли Збройний Чин цілого українського народу викликав подив світу та доказував йому недалеку волю нашого народу бути господарем на своїй землі. Але й коли на широких ланах України виростали могили героїв, то за наступаючими полками залишались ранені, що згодом — й по сьогодні — остали інвалідами та й свідками, живими свідками, н а ш и х збройних змагань.

Ми — горді ними, бо без них — нас стрінув би закид, що не своїми руками хочемо творити собі долю.

Вони — українські інваліди — це наша рана з війни. Чи ж не будемо лікувати її і піклуватись ними? Ряди їх збільшилися в наслідок і другої світової війни і нових визвольних змагань.

Дорогі Брати і Сестри!

В цьогорічному червні будете роздумувати над нашим недавним славним минулим. Між нами знаходяться і ті, що тоді, тридцять років тому, були учасниками в и з в о льних змагань і молодші. Будете згадувати славне минуле, оповідати дітям, рідним, знайомим. В Зелені Свята підете в храм. Там перед символічною могилою віддаватимете поклін памяті поляглих українських воїнів з пошаною для їхньої великої жертви на вівтарі Батьківщини. Чи не вшанувати б їхню жертву найкраще ще й тим, що дасьте від себе жертву на фонд допомоги їхнім побратимам, українським інвалідам?

Традиційним звичаєм місяць червень призначений тут і для збірок на допомогу українським інвалідам. Тому закликаємо Вас, Дорогі Земляки за океаном: і Вас, що давно вже там і Вас, що недавно виїхали туди, присвятіть місяць червень так, як ми присвячуємо його тут, українським інвалідам... Подбайте, щоб Вашим зусиллям і наш Громадський Комітет отримав змогу дати українським інвалідам у цьому році бодай частину того, що їм конечно потрібне до життя. Разом з нами докажіть, що українські інваліди не забуті, що ними піклується велика свідома національна спільнота на чужині.

Хай це наше звернення, цей наш заклик, це наше прохання дійдуть до кождої української хати, до кожного українського громадянина за океаном.

Зальцбург, у свято Побідоносця Юрія, 6 травня 1949.

Громадський Комітет Допомоги українським інвалідам.

Жертви проситься слати (в грошах і натурі) на такі адреси:

Austria

1) Dr. A. Wusyk (SUWIA) I.R.O. Camp Lexenfeld 21 Salzburg.

2) Verband Ukrainischer Invaliden Hauptvorstand Augsburg

U. S. Zone. Judenberg 8/II

КОМУНІКАТ

В ЗВЯЗКУ З 75-ЛІТТЯМ МІСТА ВИНИПЕҐ, МАН.

1) Українці Канади і Злучених Держав Америки приїжджайте!

В днях від 5-го до 11-го червня 1949 р. святкуватиме місто Винипеґ 75-ліття свого заложення. На ці дні передбачується велику і цікаву програму загального характеру. Також українці міста Винипеґ приготовляють деякі свої окремі точки, які ввійдуть в склад загальної програми.

Українці Канади та Злучених Держав Америки!

Від себе запрошуємо Вас відвідати в ці дні наше місто. — Це нагода побачити багато цікавого та гарно провести час. Це нагода виявити, що Винипеґ, в якого розбудову й українці вложили багато праці й труду, є також для нас всіх дороге та що його розвиток нас усіх цікавить.

Приїжджайте всі, а ми Вас радо привітаєм!

Хто не матиме змоги перебути в час святочних днів в знакомих, чи готелю (які сильно будуть заняті) — хай зголосить свій приїзд заздалегідь на адресу: J. Kereluk, 440 Cathedral Ave., Winnipeg, Man.

Комітет українців по підготовці відсвяткування 75-ліття міста Винипеґ, Ман.:

І. Керелюк, голова;
І. Новосад, секретар.

УСПІХИ УКРАЇНСЬКИХ СПОРТОВЦІВ В НЮ ЙОРКУ.

Минулої неділі, 22-го травня, Український Спортовий Клюб змагався в грі копаного мяча з дружиною Гепі Квад, перемігши противника з висліом 6:0. Тим самим УСК увійшов до фіналу нюйорського стейту і в дні 5-го червня буде змагатися з дружиною Джермен-Ґанґеріян за чашу д-ра Меннінга.



ЩО ЦЕ? ФОТОГРАФУВАТИ? НІКОЛИ!—Фотограф підійшов тихцем під цю групу дітей в Голандії, батьки яких належать до релігійної секти, яка вважає фотографів за „злих духів". Ці люди живуть звичайно на відлюддю і не дають себе за ніяку ціну відфотографувати.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

МЕНВІЛ, Р. АЙ.

З похорону на УПА.

Дня 11 травня відбувся похорон покійної Марії Галас, а по похороні зійшлися громадяни до дому жалоби, де П. Онуфрій Червінський сказав декілька слів про працю Українського Допомогового Комітету в Філаделфії з з цеї нагоди склали жертви на УПА: В. Галас $6; по $2: А. Галас і П. Гричуха; по $1: О. Червінський, П. Гричух, Н. Савка, І. Козій, П. Лапчинський. Вислано до ЗУАДКомітету $14.

АЛИКВИТА, ПА.

Союзовий Відділ на народні потреби.

На річних зборах Бр. св. о. Николая, від. 120 У. Н. Союзу, обговорено теж різні народні потреби і ухвалено з каси Братства $200, а по $5 ще зложили: К. Яношевська, Й. Козловський, П. Добош, С. Линецький; по $3: В. Древна, А. Кармазин; по $2: І. Кобаль, В. Манастирський, І. Манастирський, П. Маслий, І. Фечушак, І. Витяш, В. Русинко, О. Ревть; по $1: Ю. Манастирський, Ч. Манастирський, І. Книжок, Е. Вовро, А. Карапін, С. Семенчук, О. Урбан, В. Лаврик, Г. Лаврик, О. Ковалик, Й. Білас, М. Радванська, А. Бараник, М. Ріпій, Й. Добош, П. Годжак, І. Вулф, Н. Русинко. Разом $260. Призначено на такі цілі: $100 на допомогу скитальцям; $100 на політичну працю Українського Конгресового Комітету; $20 на Українську Радіову програму, яка передається кожної неділі 2:30 пополудні зі стації WEDO Мікіспорт; $20 на пресовий фонд часопису „Свобода", $20 на допомогу до УПА. Всім жертводавцям щира дяка. Збірку перевели: А. Кармазин, заст. предс. та І. Манастирський, секр. кас.

ПІТСБУРҐ, ПА.

Шевченківський Концерт.

Заходом Союзу Українок в Пітсбурґу відбувся концерт в честь Т. Шевченка дня 17 квітня 1949 в галі грек.-кат. церкви при Карсон вулиці.

Приємно вражало, що заля була вщерть виповнена місцевими українцями і гостьми, між котрими знайшлися і новоприбулі з Европи.

По відспіванню американського гимну, свято відкрив о. сов. Кіндій, парох місцевої української греко-кат. церкви. Привітавши присутних о. Кіндій ядерними словами представив значення Т'араса як пробудника українського народу.

Місцевий хор під дирригентурою — загально знаного в Пітсбурщині, д о в г о літнього вчителя співу і диригента Т. Яґелли, відспівав: Заповіт, Вербицького; Думи мої, Шевченко-Біликовський; Огні горять, Воробкевича; Ой у саду, саду, Шевченко — Гайворонський; Ой місяцю князю, Козицького; Гуляли, гуляли, Шевченко-Нижанківський; Утоптала стежечку, Шевченко - Лисенко; Спомянім Тараса, Нижанківського.

Хор був належно підготований, а голоси зливалися в одну гармонійну цілість.

Редактор д-р Р. Криштальський з питомою йому вервою виголосив змістовний реферат про Т. Шевченка та його ролю у відродженні української нації.

Україно моя Україно — тріо на сопран, тенор і бас у виконанні п. О. Горошко, п. І. Кульгавець і п. В. Микитюк при акомпаніменті п. Баган, студентки медицини, випало дуже гарно.

Учень Гай Скул, Я. Кришитальський віддеклямував: „Було колись на Вкраїні", Шевченка. Потім д-р Кришталський візвав присутних до жертв на Наукове Товариство ім. Т. Шевченка. Цей благородний зазив знайшов п о в н е зрозуміння, бо збірка дала $102.50.

По відтягненню видатків у звязку з концертом вислав С. Українок $70 до НТШ в Ню Йорку.

Кінцеве слово забрав проф. В. Кульчицький, в якому вказав на великий пієтизм українського народу до культу Шевченка, а теж подякував від імені Союзу Українок всім, хто причинився до влаштування свята. Концерт закінчено відспіванням н а ц і о нального гимну. **Присутний.**

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

Продовження зі стор. 2-гої).

„Товаришу з Ленінграду, чому всі такі теорії так гарно і переконливо виглядають в книжках і такі страшні вони в дійсному житті?.. Чому?"

В цей час потяг зупинився, до вагону зайшов начальник ешелону і владним голосом промовив:

— Новосибірськ! Етап, приготуватися до виходу!

— На це питання, а також, чому ми до слова „соціалізм" додали „біо", я відповім вам іншим разом, якщо нам доведеться бути знову разом... А двома словами не відповіси, — сказав швидко біосоціяліст і почав пакуватися.

(Дальше буде).

ПОШУКУВАННЯ

ПАРАСКЕВІЯ КРАВЕЦЬ шукає свого сина **ІВАНА**, або його дітей. Він походить зі села Вукочівці Свобода, пов. Рогатин. Хто про него знає, або він сам, хай пише до: **PARASKEWIA KRAVEC**, 176 Madison St., New York City.

ІЛЬКО МАРТИНИШИН пошукує **ІВДОХУ НАЛЕЖИТА** зо села Кругова, пов. Золочів. Прошу писати на адресу: **ILKO MARTYNYSZYN**, 1 Union Street, Harford, Conn.

ТАРЗАН, ч. 2102. Зрадлива виннна лоза.



Коли розлючений ґенґстер прицілився на Тарзана, той махнув своєю одною ногою півколесом...



...і револьвер Рінкера відлетів без шкоди в корчі. Одначе малпочоловік замотав свою ногу в винну лозу й втратив рівновагу.



Заки Тарзан міг піднестися, Рінкер проскочив до нього з витягненим ножем...



...і виміряв у нього небезпечний удар.

ПРОТОКОЛ

з нарад річного засідання головного уряду У.Н.Союзу, що відбулося в днях від 21-го до 25-го березня 1949 року, в домі У.Н.Союзу під ч. 81-83 Ґренд Стріт, Джерзі Сити, Н. Дж.

4)

Окремо ще хочеться згадати про нашу участь у формуванні української політичної думки та про наше становище до української справи. В усіх наших писаннях ми стояли на подиктованому нам самим життям становищі органічної частини американського народу, з окремим заінтересуванням українськими проблемами та з виразним бажанням допомогти українському народові визволитися. Правда, не легко було нераз знайти відповідну форму та підшукати відповідні засоби в тій роботі і в такому змаганні. Проте ми старались завжди підходити до усіх тих справ з найбільшою дбайливістю, маючи на увазі тільки загальне добро. Тому ми дбали про скріплення наших сил, а не їх розпорошення чи розбиття. Звичайно, ми теж можемо тут і там помилятись, але в таких випадках ми можемо помилитись тільки щодо форм та засобів, але ніколи щодо наших принціпів і нашої цілі. В загально-українському житті ми вітали та піддержували всі здорові прояви об'єднання українських сил в змаганні до спільної мети. Теж і ми привітали з великою радістю створення минулого року в Европі Української Національної Ради, як дуже поважний реальний крок до такого об'єднання. В цьому випадку, як і в усіх інших справах, ми віддавали теж місце голосам критики, якщо вона була вдержана в загально прийнятих етичних рямцях.

Ясно, що редакція „Свободи" ані на хвилину не забувала, що ця газета є органом Українського Народного Союзу та що інтересам і справам цеї організації належиться у ній головне місце. Це ж навіть природне, коли зважати, що У. Н. Союз та його членство є головною підпорою цілого нашого народного життя, усіеї нашої акції в обороні українського народу в Европі та його права на вільне й самостійне життя. Розвоєві У. Н. Союзу ми помагаємо на різні лади, а коли йдеться про минулий рік, то згадаємо, що на Союзові теми було впродовж року аж кількадесять самих редакційних статтей. Багато матеріялу про Союз вложено теж і в Календар-Альманах У. Н. Союзу за 1949 рік, зредаґований редакцією.

Уже така велика прислуга, яку робить „Свобода" Українському Народному Союзові та його ідеї, повинна заставити весь Союзовий загал краще подбати про забезпеку його офіційного органу. Не говоримо вже про весь український загал в Америці, що повинен теж добре розуміти вагу та значення „Свободи" у нашому національному житті, але апелюємо в цій важній справі до розуму і серця членів У. Н. Союзу та їх проводу у відділах і головному уряді. Нам доводиться ще далі чути, навіть часом і від самих головних урядників, що „Союз доплачує" до „Свободи". За минулий рік та сума мала б виносити $18,000. Ми розуміємо, що завданням головного уряду є збалансувати буджет і не допустити до знищення фонду, потрібного на адміністрацію. Але це треба ставити в такий спосіб, щоб кожний ясно розумів, про що йдеться. На думку редакції „Свободи" У. Н. Союз не доплачує нічогісенько до „Свободи", а тільки „Свобода" доплачує своєю працею, часто недоплаченою, як і працею даремною і недоплаченою тих, що помагають її вдержувати. Вона доплачує тому, що велика частина нашого громадянства ще й нині не хоче, чи не може якслід розуміти її місії в минулому та її великих завдань у сучасну пору. Ми не віримо, щоб У. Н. Союз міг без „Свободи" обійтися, та що навіть $18,000, які У. Н. Союз заплатив „Свободі" минулого року, є нічим іншим, а тільки частинною матеріяльною заплатою за те, що „Свобода" помагає розголошувати завдання та вагу цеї організації, а тим самим помагає їй поширятись. Цей видаток, беручи бизнесово, є дуже малим, коли мати на увазі що це є реклямa для організації, що має понад 50,000 членів. Це є тільки невелика „доплата" з каси УНСоюзу до тої суми, яку ця каса повинна би видати, коли б міряти ці речі справедливою і природною міркою. Це є доплата, подібна до тої доплати, яку тепер свідомі читачі „Свободи" доплачують добровільно на „пресовий фонд", щоб тим підтримати існування одинокого українського вільного щоденника у світі. У. Н. Союз, а зглядно його головні Конвенції поробили різні „презенти" членам нашої організації коштом „Свободи" та її робітників, відійшовши від тої головної основи, на яких „Свобода" була побудована, себто, що всі повнолітні члени Союзу повинні обовязково передплачувати „Свободу". Ось так „звільнено" нині понад 20 тисяч членів від оплати на газету, себто від оплати на піддержку не тільки самої організації, але й усього організаційного та ідейного життя цілої української спільноти в Америці. Так повстала аномалія, яка збільшається з кожним днем, бо майже кожного дня вмирає один читач „Свободи", а ніхто не прибуває за винятком деякого числа з прибуваючих до Америки українських скитальців.

До того просимо взяти під увагу, що навіть якби „Свобода" була поставлена під фінансовим оглядом на лад американських газет, то навіть і тоді вона ще мусіла б переходити крізу, коли б хотіла платити робітникам, як повинна би платити. Дня 11 березня ц. р. відбувалось в Коломбос, Огайо, річне зібрання „Огайо Нюспейпер Асосіейшен". Один з головних урядників „Америкен Нюзпейпер Поблишерс Асосіейшен", Джордж Н. Дейл, заявив, що американська преса переживає важку крізу через матеріяльну скруту. Ніяк, казав він, не можна збалансувати приходів з розходами, бо подорожів матеріял та дорожіють раз-у-раз газетні робітники. Багато часописів через те перестало існувати. Інші втратили самостійність і получились з другими газетами. Але, казав Дейл, навіть це не помагає, бо заповідаються нові ліквідації. На це, казав він далі, мусить звернути увагу ціла суспільність. Це не є справа тільки власників і видавців газет, але теж публична справа, якою мусять занятись не тільки менаджери газет, але й робітничі юнії, читачі, загал.

Так є з американськими газетами, що обертають мільйонами долярів і мільйонами чи хоч сотнями тисяч читачів. А що ж тоді говорити про пресу, що виходить не-англійською мовою?

Як перестала наглю виходити в Мілвоки стара польська газета „Новіни Польске", то вся польська преса в Америці вдарила „на алярм". Це була сильна католицька газета, що існувала пів століття. Впала вона незадовго по тім, як зліквідувала дві свої газети велика польська допомогова організація „Зедночене Польске Ржимско Католіцке", що видає тепер свій маленький листок у чужій фірмі. Упадок польської преси зачався від того, що її існування зачало собі старе покоління легковажити, що проводи великих організацій, які видавали газети, не дбали за те, щоб їхні газети були цікаві й добре редаґовані, а думали тільки про те, щоб їх видавати за дешеві гроші. Так пише тепер про це польська преса.

Усе це ми нагадували нашому громадянству в Америці, а зокрема членству У. Н. Союзу з нагоди жовтневої кампанії на пресовий фонд „Свободи". Не можна сказати, щоб це не впливало на нашу суспільність. Членство У. Н. Союзу з кожним роком складає пожертви і свої добровільні доплати у більшому числі. Проте це справи не розвязує і критичного стану „Свободи" не направляє, а тільки рятує покищо її існування. Думаємо, що Вп. головні урядники возьмуть і цю справу під пильну увагу, щоб можна було прийти перед наступну Конвенцію У. Н. Союзу з пропозицією такої розвязки, яка запевнила б „Свободі" не тільки дальше існування, але більший розвій.

Дехто скаже, що Союз може існувати і без „Свободи". Та це було б таке існування, яке не відповідало б ідеалам тих, що У. Н. Союз закладали і для нього довгими десятками років працювали. Це було б тіло, навіть гарно й багато вбране, але тіло без душі, що в українському розумінні виглядало б на гарну, золотом покриту домовину, в якій нове наше покоління поховало б ту велику ідею, яку в ту організацію вклали найкращі її члени. УНСоюз, ні його свідоме членство ніяк не думає про домовину, хочби вона ціла купалася у золоті й брилянтах, а думає про життя, про втримання та дальший розвій великих ідей, яким членство УНСоюзу завжди вірно служило. Воно не може зложити найважнішої нині зброї, вільного українського слова на вільній землі Вашингтона, а тільки обовязково мусить думати, як ту сильну зброю поширити і загострити і тим сповнити своє завдання супроти Америки, яка стала до боротьби з кремлівським тоталітаризмом і варварством, як і супроти наших рідних братів, супроти українського народу у неволі.

На тім кінчимо, залишаючи оцінку праці редакції іншим. Скажу тільки, що ми старались з усіх сил виправдати те довіря, яким наділили нас Головний Уряд, членство УНСоюзу та громадянство. Ми добре розуміємо ролю єдиного, вільного, демократичного, українського щоденника у світі. Нашого завдання ми ніколи не були б могли виконати без активної піддержки та співпраці в першу чергу Екзекутиви та Головного Уряду У. Н. Союзу, як теж відділових урядників і членства нашої організації, а в дальшу чергу і цілого широкого загалу українського громадянства і всім їм складаємо отсим прилюдну подяку.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ РЕДАКТОРА „СВОБОРИ".

В дискусії над звітом головного редактора, д-ра Луки Мишуги, забирали слово: Д. Галичин, І. В. Іванчук, Олена Штогрин, І. Кокольський, В. Гірняк, Т. Шпікула, І. Романишин, Р. Слободян, М. Давискиба, Д. Капітула, Г. Герман, д-р А. Т. Кібзей та П. Кучма.

На запит щодо співпраці та участи Редакції „Свободи" в інших виданнях УНСоюзу, д-р Л. Мишуга вияснив, що ці справи власне в Редакції зосереджуються, як йдеться про підготовку текстів. Для прикладу він навів, що всі ці видання, які старанням УНСоюзу появилися в англійській мові, він особисто раніше з великою дбайливістю і з авторами книжок переглянув, провірив та, в потребі, вказав на недомагання чи підкреслив добрі сторінки. Це вимагало багато труду і чимало часу. Редактори „Свободи" і „Юкрейнієн Віклі" колективно чи індівідуально, причинилися чимало до всіляких інших, теж поза Союзових видань. Ювілейний Календар-Альманах УНСоюзу на 1949 рік був з черги „додатковою" роботою Редакції.

В дальшій дискусії піднесено справу поширюваних тверджень, мовляв Союз доплачує до „Свободи". Ця справа вже була вияснена на минулорічних зборах. Союз не доплачує, але платить відносно малу суму за оголошення та виконувану для нього роботу. Отже не Союз „доплачує", але члени Союзу не доплачують.

Головні урядники висловили Редакції своє признання за редаґування щоденника, підносячи при цьому думку, що було б добре поміщувати ще більше статтей та репортажів з нашого життя, хоча вони вповні здають собі справу, що за ті фонди і тими силами, що стоять до розпорядження Редакції „Свободи", навряд чи вже хто потрапив би виконати більшу роботу. При цьому головні урядники зі свого боку підкреслили, що „Свобода" є душею не тільки Українського Народного Союзу, але й цілого українського загалу в Америці. Сьогодні, так як в минулому і майбутньому, годі було б собі подумати американських українців без їхньої „Свободи" і тому теж вдержання та постійне поліпшування і збільшування цеї всенародної газети повинно бути не тільки ділом її Редакції і Адміністрації та УНСоюзу, але й всього американсько-українського загалу.

Піднесено ще справу становища Редакції до поодиноких загально - українських справ, як УНРада, УПА, УГВР, нова іміграція в Америці і т. п., вияснюючи його в тому самому змислі, в якому були проголошені численні на ці теми статті в „Свободі".

Головні радні довше обговорювали причини того факту, чому відносно така мала кількість молодих членів УНСоюзу передплачують тижневик в англійській мові. Вправді, частина їх користає з того, що цей тижневик приходить на адреси їх батьків, проте, около 100 окремих передплатників „Юкрейнієн Віклі" це рішучо замало. Обговорюючи ці справи, підношувано думки, щоби на з'їздах та імпрезах молоді популяризувати цю справу, вияснювати заслуги Союзу і його видань для загального розвитку, що молодь повинна належно оцінити і зі свого боку цей розвиток тепер піддержати. Видвигнено думку організації окружних з'їздів молоді, на яких ці справи можна б спеціяльно порушити та вияснити. Все це повинна б в першу чергу робити сама місцева молодь, головно старші з них, які мають своїх представників в Головному Уряді УНСоюзу. З черги піднесено, щоби на найблищій конвенції видвигнути думку обов'язкової передплати „Юкрейнієн Віклі" для молодих, народжених в Америці членів Союзу.

На цьому закінчено дискусію над звітом головного редактора „Свободи" та на внесення контрольора д-ра А. Т. Кібзея, поперте радним Д. Шмаґалою, одноголосно ухвалено цілій Редакції заяву довір'я.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО П. ДУДИ.

Вельмишановні Головні Урядниці і Урядники У. Н. Союзу!

Пряця моя для У. Н. Союзу в минулому році зводилася переважно до праці в місцевому відділі та околиці. На протязі року я вів переписку з поодинокими відділами, їх урядниками та членами і переписувався також доволі з новими імігрантами, які прибували і ще прибувають на працю в лісовій індустрії на залізній дорозі та до різного роду копалень. Я висилав їм всякого роду літературу, яка могла знайтися у мене або у членів мойого відділу під руками про У. Н. Союз, до щоденника „Свобода" включно. При кожній нагоді, я заохочував їх вступати в ряди У. Н. Союзу, виказуючи їм ці матеріяльні й моральні користи, які з цього членства виплибають.

Користи і доцільність моєї переписки з новоприбулими, показалися доперва тоді, коли наш невтомний організатор п. В. Гірняк з'явився між ними особисто і коли вони масово вписувалися в члени У. Н. Союзу. По закінченні речинця контрактів, новоприбувші покидають ліс та залізну дорогу і прямують до міст, де мають знакомих ще з рідних земель, або знакомих з переписки. Між іншим, досить поважне число новоприбулих заїхали і до Віндзор, де вони в першій мірі зголошувалися до мене. Просили різних порад як також допомоги в підшуканні праці. Помимо всяких трудноців, мені вдалося підшукати працю для одинадцяти людей, членів УН Союзу, які й до сьогодня працюють.

Я брав теж участь в кампанії за приєднування нових членів і самий приєднав шість членів. Стояв на сторожі Союзового майна та взорувався на статуті У. Н. Союзу в вирішуванні різних справ. Виступав на підприємствах різних організацій, як представник мойого відділу та як член Головного Уряду, де виголошував віповідні промови, а саме: в Ст. Кетерінс, Лімінгтон, Онт., Дітройт, Міш., Лорейн і Лейквуд, Огайо та в Віндзор, Онт. Спеціяльних припоручень від Головної Екзекутиви У. Н. Союзу впродовж року я не мав, а обовязки, які на мене наложено, виконував точно та совісно.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО С. СЛОБОДЯНА

ВП. Пані і Панове Головні Урядники:

Як головний радний У.Н.Союзу я виконував усі ці обовязки, що були наложені на мене титулом мойого уряду, та постановами статуту організації. Маючи на увазі, що филаделфійська округа начисляє десятки відділів нашої організації, то завжди знайдуться різні справи, які треба вияснювати і полагоджувати.

В минулому році я скликав Окружні Союзові Збори на 8. лютого, 25. квітня і 31. жовтня. Звідомлення про ці збори були проголошені в нашому органі „Свободі". На зборах, що відбулися 25. квітня 1948 року, був приявний гол. пред. М. Мурашко. На тих зборах була порушена справа приєднання якнайбільшого числа нових членів в кампанії за збільшення Союзу до 50,000 членів. Організатор А. Маланчук, при помочі відділових урядників, зробив гарну роботу в цій кампанії, в филаделфійській окрузі.

В час кампанії за новими членами зорганізовано новий 430 відділ У.Н.Союзу, з нової іміграції і цей відділ має добрі можливості стати одним з найбільших відділів у Филаделфії.

На запрошення урядників 339 відділу У.Н.Союзу, був я приявним на річних зборах цього відділу для вияснення різних справ, що були причиною незгоди в цьому відділі. Дня 12 грудня 1948 року був я приявний на 45-літнім ювилею тов. Любов, від. 45 У.Н.Союзу. На тім святі я зложив відповідний привіт та взивав приявних, щоби продовжували цю працю, яку вело згадане найстарше українське товариство у Филаделфії.

Дальше приємно мені ствердити, що я самий спровадив кільканадцять наших українських родин з таборів недолі, помагав їм по своїм силам, а тепер багато з них є вже членами нашої організації. Роблю теж дальші старання, щоб якнайбільше число з цеї іміграції знайшлися в наших Союзових рядах і посилили цю працю, яку ми старші імігранти провадимо десятки літ.

Як в попередніх роках так і в минулому 1948 році брав я участь в громадській праці Конгресового і Допомогового Комітетів.

Щиро дякую усім урядникам і членам Филаделфійської Округи за довіря і поміч, яку я мав в часі мойого урядування та полагоджування Союзових справ. При кінці можу тільки ствердити, що наша округа завдяки щирим працівникам осягнула наложену на нас квоту і перевищила числом 48 членів. Всі ми тішимося, що перейшли першу пятьдесять тисячку членів Батька-Союзу, а при спільній праці тепер буде лекше здобути другу пятьдесять тисячку членів. Тому наш клич повинен тепер бути: сто тисяч членів в рядах Українського Народного Союзу.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО І. РОМАНИШИНА

I am setting forth the following as a report of my activities from the day of the preceding annual meeting to the present time.

During the campaign for new members, I was instrumental in organizing the Newark Area so that as a result of the work of the varous branches, we exceeded the quota allotted to us by approximately 35%.

In the field of sports, I was active again in the beginning of the bowling season to help iron out any of the difficulties which were encountered by the U.N.A. Bowling League. I am happy to report that the U.N.A. Bowling League is nearing the end of its second successful season.

I am now active in the preparation of a 55th jubilee celebration of the Ukrainian National Association in my area which we expect will take place the latter part of this year.

I have also spoken at a number of Ukrainian National Association events.

I have cooperated with the officers in various matters which I have been called upon for by the U.N.A. during the year.

In my local Ukrainian activities among other things, I was active in arranging and following through a large manifestation against Communism which was held at the largest auditorium in the State of New Jersey and attracted 2,500 people.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО Т. ШПІКУЛИ

Високоповажані Головні Урядниці й Урядники УНСоюзу:

Впродовж 1948 року я не мав з гол. канцелярії У.Н.Союзу припоручень, щоби йти на збори якогось відділу в моїй окрузі, та полагоджувати якісь неточности. Це є доказ, що у відділах У.Н.Союзу в Шікаґо й околиці панує згода.

Деякі відділи шикаґовської округи значно побільшуються в членстві, інші менше, та є і такі, що зменшаються в членах. Я певний, що такий самий стан панує і по інших містах Америки й Канади, а тому, що ця справа є дуже важною в житті та будучності У.Н.Союзу, ми на цім річнім засіданні повинні винести відповідну резолюцію щодо таких відділів, які не проявляють активности.

На припоручення головного Екзекутивного Комітету У. Н.Союзу, та в порозумінні з гол. конт. п. С. Куропасем, ми скликали організаційні збори в квітні 1948. На зборах промовляв гол. конт. п. І. Іванчук, що приїхав був з Дітройту, як організатор.

В короткому часі його організаційної праці в Шікаґо, та за помічю відділових урядниць і урядників, він зорганізував відповідне число членів.

Вже знаний організатор У.Н.Союзу п. Д. Білецький працював таксамо в Шікаґо короткий час, а вислід його праці найскорше можна знайти в звіті гол. секр. в „Свободі". Він організує найменше 30 нових членів в місяць. Таких організаторів треба нам більше.

Старанням відділів У.Н.Союзу в Шікаґо й околиці відбулися такі імпрези:

Дня 10. січня відбувся Маланчин Вечір (український новий рік).

Дня 11. липня відбувся День У.Н.Союзу, завдяки добрій співпраці та повній кооперації відділових урядниць й урядників та деяких Союзовців, оба ці підприємства були успішні та корисні як морально так і матеріяльно.

Я є предсідником Дому Відділів У.Н.Союзу в Шікаґо. Дім вже є виплачений, та є дуже корисним для поширення Союзової ідеї. Одначе цей Дім показується тепер замалим. Томуто заряд дому має в плянах призбирати якнайбільше фондів, та в будуччині купити або побудувати великий дім, такий дім, який відповідав би як слід вимогам великої шикаґовської громади.

У всіх Союзових імпрезах та зборах я брав активну участь та докладав труду і праці, щоби вони виходили успішно й корисно для У.Н.Союзу.

Давав я повну кооперацію організаторам в організуванні нових членів, а я самий зорганізував 13 нових членів.

Крім праці для У.Н.Союзу, я брав також чинну участь в громадському житті.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО В. ДІДИКА

ВПоважані Головні Урядники У.Н.Союзу:

Мій звіт за 1948 рік є короткий. Подаю тільки те, що важнішого робив для У.Н.Союзу.

Дня 19-го червня говорив є на бенкеті в відділі 94, де було поважне число новоприбувших українців до Америки, яких треба було познайомити обширніше з У.Н.Союзом.

Дня 7-го серпня скликав я окружні збори на те, щоб порадитись з відділовими урядниками, як інформувати та повести організаційну працю серед нової української іміграції так, щоб дістати якнайбільше нових іміґрантів в члени У.Н.Союзу.

Одного разу був я запрошений на збори Організації Новоприбувших Українців до Америки, де говорив про УН Союз, Союзовий орган „Свободу", а теж про У.Н.Дім в Дітройт, що збудований відділами У.Н.Союзу.

У порозумінню з Екзекутивою У.Н.Союзу скликав я окружні збори на 20-го листопада на те, щоб використати присутність д-р Мишуги, в Дітройті, для У.Н.Союзу. Збори відбулись надзвичайно успішно тому, бо були присутні не тільки відділові урядники і члени, але теж було поважне число не-членів. Рівнож були урядники з 341 відділу з Віндсор, Онт., Канада. По промові д-р Мишуги, говорив теж головний радний П. Дуда, і організатор Д. Білецький, який остався тоді в Дітройті, на кілька тижнів, для органзування нових членів.

Тиждень перед вище згаданими зборами відвідав я в часі місячних зборів відділи 75, 94, 146 і 292, де повідомляв членів про організаційні збори, та про потребу співпраці за-

О. ГЕЦ.

ШКІЦИ З БРАЗИЛІЇ

(ILHA DAS FLORES — ОСТРІВ КВІТІВ)

4) (Продовження)

Будинки на провінціях за рідкими винятками всі збиті зі звичайних шершавих дощок і зроблені дуже примітивно, дарма, що багато з них мають претенсії на елеґанцію. Стіни білені вапном (зовні також часом помальовані оливними фарбами), в середині розписані найрізноманітнішими трафаретами, а знадвору прикрашені дуже яскравими пейзажами. Хлібні печі всі без винятків збудовані на дворі. Але чи не найхарактернішою ознакою всіх провінціяльних і значної частини мійських будинків є... комини, котрі будують зовні надворі. Часом ощадний господар, жаліючи цеґли, закопує спочатку в землю стовп, на стопв ставить дощечку, а тоді виводить далі вгору цеглою. Минають роки, стовп скривиться, а комин таки стоїть ніби на сміх цілому світові. Не знаю чому, але такий комин у мене мимохіть все викликав порівнання з Советським Союзом. Навіть не треба багато сили, тільки відшукати місце, добре виміряти удар — і комин перетвориться в купу руїн!...

Порівняно до безконечних просторів, посіви і навіть пасовиська займають смішно малий відсоток, а тому не дивно, що в цих лісах і пустинях десятками літ скриваються особи, котрі нерадо зустрічаються з тих чи інших причин з представниками влади...

Коли їхати поїздом на бразилійській весні, так у липні-грудні, можна бачити, як готують землю на посіви. Цілі площі молодих вирубаних лісів сохнуть проти сонця, або вже підпалені і горять. Іноколи пожарища лежать так близько від залізниці, що дим та іскри влітають через відкриті вікна вагону. Скрізь на виднокругах здіймаються вгору густі чорні хмари. На свіжеспалених пожарищах садять в неорану землю кукурудзу, фасолю тощо. Орна управа ріллі подибується порівняно рідко.

А взагалі, коли говорити про Бразилію чи то після поверхового чи то після докладнішого обзнайомлення з нею, то найхарактернішою її рисою є контрасти і недоладности первісного краю, котрий, оминувши процес довгої внутрішньої еволюції, ступив на шлях високої цивілізації і модерної культури, може навіть накинутими сторонньою силою згори, але тим не менш прийнятими і засвоєними більшими містами і поволі проникаючими вже вглиб провінцій.

Адміністративна організація Бразилі.

Один з Північно-Амеирканських часописів висловив своє здивування, коли зустрів у нашому українському тижневику з Бразилії назву „Сполучені Штати Бразилії". Тим часом це є офіційна назва держави, що в португальській мові звучить: ESTADOS UNIDOS DO BRASIL — і є не тільки формальною, але й практично оправданою. Бразилія має 21 штат, які під господарським і адміністративним оглядом становлять собою самостійні одиниці. Щоправда, грошева система та військо є спільні, але що торкається інших ділянок життя, то вони здебільша підлягають законам одної провінції. На чолі штату стоїть ґубернатор, обраний на підставі загального голосування, і його може усунути федеральний уряд лишень в тому ви-

рядів відділових з п. Білецьким в організуванні нових членів.

Поза працю для У.Н.Союзу, брав я активну участь в Українському Конгресовому, та в Злученому Українсько-Американському Допомоговому Комітетах, а теж в місцевих центральних організаціях.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ РАДНОЇ ҐЕНОВЕФИ ЗЕПКО-ЖЕРЕБНЯК

During the year of 1948, I, as a member of this Assembly, received only one official assignment. I represented the Ukrainian National Association at the dedication and opening of the new U.N.A. National Home in Youngstown, Ohio on March 14, 1948. This was on the invitation of Branch 230 of that city. At the dedication I expressed greetings from the Supreme Assembly and spoke at length on the participation of youth in this and similar U.N.A. sponsored projects and activities.

Throughout the year I took an active part in the campaign for new members, not only in my own local branch but in other branches in my area.

As a member of the Cultural Committee of the U.N.A. on my own initiative I did all I could to popularize the various books published by the Ukrainian National Association, whether it was a talk to our youth, or a U.N.A. Branch.

I rendered counsel and assistance to various branches in my area, participating in their meeting and aiding them in their drives for new members.

Considerable time and effort was expended throughout the year for the promotion of various youth activities. To U.N.A. Branch 180 of Akron, Ohio, my local branch, came the distinction and honor of sponsoring and promoting the 1948 Ukrainian Youth's League of North America Convention. This particular activity did much to stimulate and create interest in our youth throughout the country.

The "cream" of our Ukrainian American youth, that is those who are most active in Ukrainian affairs in their own communities, attended this convention, the most successful in the history of Ukrainian Youth in America, and went back to their home towns inspired to carry on our Ukrainian culture and tradition and aspirations. Although the Ukrainian Youth's League of North America is a distinctly separate organization, I think the future of the Ukrainian National Association is closely tied to it. We know that when the older generation passes on, it is to these active Ukrainian youth that we must look to carry on the fraternal and organizational life of the Ukrainian National Association.

I think that if we can hold our youth energetically interested in Ukrainian activities while they are young, the chances are excellent that they will become good active U.N.A. members later.

To that end I expended most of my time and effort during the past year.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО М. ДАВИСКИБИ

Шановні головні урядники:

Минулий рік був для нас Союзовців найкращим роком, бо ми виконали те, що ухвалили, а саме, досягнули числа 50,000 членів. Ми навіть перейшли це число, а тим доказали, що ми знаємо, як оцінити наш Союз, який не є власністю одної людини, але належить до всіх членів, до всього загалу.

У минулому році, я як головний урядник У.Н.Союзу, виконував наложений на мене обовязок якнайкраще міг, бо розумів одне, що бути головним урядником, значить, бути примірним та першим у всіх Союзових і народних ділянках. Бож не можна заохочувати когось до праці, а самому сидіти зі заложеними руками, і приглядатись, як інші працюють!

Зараз по річному засіданню У.Н.Союзу, я переписався зо всіма відділами моєї округи і просив, щоби кожний відділ взявся до праці організування нових членів та сповнив наложену на нього квоту нових членів. Майже кожний відділовий секретар відповів прихильно, обіцюючи, організувати, по змозі якнайбільше нових членів.

Я не мав припоручень від Екзекутиви Союзу на поїздки по відділах, бо наші відділові урядники і члени позбулись всяких непорозумінь та працюють всі разом, як одна Союзова родина, для добра Союзу і своїх громад. Ця згода по відділах, це найкраща запорука на дальший зріст організації.

На припоручення Екзекутиви У.Н.Союзу, я скликав окружні збори всіх відділів Стейту Массечюсетс і Ню Гемшір на день 19. вересня 1948, до Бостон, Масс. На збори явились представники майже всіх відділів нашої округи, а це, відділи: 52, 122, 178, 199, 207, 238, 253 і 374. Я переводив ці збори і виголосив відповідну промову. На зборах був приявний гол. секр. У.Н.Союзу Д. Галичин і окружний організатор А. Маланчук. Вони виголосили відповідні промови в організаційному дусі, а опісля були запити, на які гол. секретар давав вдоволяючі відповіди. Збори увінчались добрим успіхом, бо кожний відділ зріс в нових членах.

Як секретар від. 238 У.Н.Союзу в Бостон, Масс., який є вже найбільшим відділом Нової Англії, я постійно збільшую цей відділ новими членами. Підчас кампанії цьому відділові було призначено зорганізувати 26 членів, та при кінці кампанії відділ мав зорганізованих 50 нових членів. Я сам зорганізував 38 членів. З тих всіх членів ані оден не був суспендований.

На кожних народних святах і забавах, я все знаходив час сказати теж про УНСоюз і його працю для добра всього українського загалу.

Як голова місцевого Допомогового Комітету, я чимало присвятив часу і праці щоб приїжджаючі наші Браття і Сестри зі скитальщини були в нашій Бостонській пристані якнайкраще приняті й обслужені, а опісля вислані в призначені місця. Принимаючи гостинно нових іміґрантів, кожного разу, як вони приїжджають до Бостону, наша громада доказала, яку любов ми маємо до своїх рідних. За ці наші великі старання, Бостонська Громада дістала належне признання від заряду Українського Допомогового Комітету. Рівнож „Свобода" в редакційній статті з дня 26. лютого, поставила нашу громаду як взірець, за яким повинні піти інші громади.

Стрічаючись з новими іміґрантами, я стараюсь познайомлювати їх з У.Н.Союзом, та його працею.

До мене, як головного радного УНСоюзу, в минулому році, відносились в різних Союзових справах відділові урядники і члени У.Н.Союзу. Я полагоджував кожну справу вдоволяючо і корисно для відділу і членів.

Кожне припоручення Екзекутиви У.Н.Союзу я виконував точно й совісно для загального добра Союзу і його членів.

За щиру співпрацю зі мною складаю щиру подяку Екзекутиві У.Н.Союзу, всім відділовим урядникам і членам У.Н. Союзу. На кінець кличу всіх до праці в цьому 55-літньому ювілейному і передконвенційному році. Наша ціль в цьому році повинна бути: 5,000 нових членів.

ЗВІТ ГОЛ. РАДНОГО І. КОКОЛЬСЬКОГО

Високоповажані Пані і Панове Головного Уряду У.Н.Союзу:

Складаючи свій звіт з діяльности і праці в моїй окрузі за 1948 рік, хочу в першій мірі висловити своє вдоволення з того, що відділи У.Н.Союзу сповнили свій обовязок в минулій кампанії за збільшення У.Н.Союзу понад 50,000 членів. По річних нарадах головного уряду У.Н.Союзу, що відбулися в березні 1948 року, вважав за відповідне повести в моїй окрузі оживлену працю по відділах, звертаючи головну увагу на те, щоб кожний відділ сповнив цю квоту нових членів, яка була очеркнута призначена головним урядом У.Н. Союзу.

Щоби започаткувати як слід цю працю приєднування нових членів, я, в порозумінню з Екзекутивою У.Н.Союзу, скликав окружні збори відділів Стейту Род Айленд, котрі то збори я перепроваджував. На ці збори прибули гол. предс. Микола Мурашко й організатор Антін Маланчук.

На зборах були заступлені всі відділи моєї округи, та мали нагоду вислухати докладні вияснення про Союз, про його зріст в членах і в майні, та що треба сподіватись від представників відділових, щоб дальше повести наш У.Н.Союз до ще кращого розвитку. Ці збори рішили, щоб організатор Маланчук остався по зборах на відповідний час для праці по відділах. Побут організатора показався успішним, бо при добрій кооперації відділових урядників прибуло поважне число нових членів.

Як урядник У.Н.Союзу, я бував на різних підприємствах в моїй місцевості та в околиці. Робив це тому, бо мав на увазі, що де є більший здвиг народа, там можна кожного разу піднести добре імя У.Н.Союзу.

Дня 3-го жовтня 1948 року, я промовляв і передав привіт від гол. уряду УНСоюзу на 40-літному ювілею сестрицтва в Вунсакет, Р. Ай., якого жінки є членами від. 206 У.Н.Союзу, де я є секретарем. На тому святі були присутні визначні учжиниці, як посадник міста на інші урядові особи.

Я мав нагоду стрічатись з гол. радним. П. Кучмою з Ню Йорку, який перебував короткий час на роботах в стейті Род Айленд, і з ним я обговорював загальні союзові та організаційні справи. В місяці листопаді помер наглою смертю секретар відділу 177 в Провіденс, Р. Ай., котрий лишив по собі довголітню працю для цього відділу. На його місце я приготовив молодого чоловіка, що нині уряду є відділовий секретар в якнайкращому порядку.

Як тільки проголошено що має вийти з друку ювілейний календар У.Н.Союзу, я робив старання, щоб якнайбільше число їх розпродати по відділах. Це саме я робив і в справі інших книжок, що їх видав У.Н.Союз.

Багато часу я присвячував від. 206, який має поважне число молодих тут роджених членів, з якими я працюю. Будучи самий тут родженим, не маю я трудностей в цій праці серед молоді. Очевидно, я не занедбую і старших членів, бо оцінюю їх заслуги для розбудови нашої організації.

Ця моя тісна співпраця зі старшими і молодими членами дала мені змогу перевищити квоту мого відділу в минулій кампанії, та постійно збільшувати відділ новими членами.

Кожне припоручення Екзекутиви У.Н.Союзу я, як урядник, виконував точно, та сповняв наложені на мене обовязки так, щоб це виходило на добро У.Н.Союзу і його членів.

ЗВІТ ГОЛ. РАДНОГО Д. ШМАГАЛИ

Високоповажані Головні Урядники і Урядниці У.Н.Союзу:

Щодо моєї праці в 1948 році то вона була звернена головно до того, щоб вплинути на відділових урядників, щоб вони зорганізували якнайбільше нових членів до У.Н.Союзу.

Стверджую, що не всі відділи в моїй окрузі виконали свій обовязок щодо організування нових членів, одначе більшість з них виконали, а деякі навіть перевищили призначену їм квоту нових членів. Я самий зорганізував 9 членів. Та я вірю, що ці відділи, що з якихось причин не виконали минулого року припоручень головної канцелярії щодо приєднання відповідного числа членів, надроблять це цього року, та сповнять як слід свій обовязок супроти Батька-Союзу.

Я мав припоручення від головного предсідника п. М. Мурашка поїхати на Ювілейне Свято Тов. ім. Ольги Басараб, відділу 348 У.Н.Союзу в Йонгставн, О., на 29-го лютого. Це поручення я виконав та виголосив відповідну промову на ньому святі. Теж на поручення головного предсідника був я 28-го червня на 25-тій Конвенції греко-католицького „Соединенія" де передав делеґатам привіт і щире побажання від У.Н.Союзу. Цей привіт делеґати приняли надзвичайно щиро, а предсідник конвенції знова передав через мене щирі побажання головному урядові й всьому членству У.Н.Союзу.

Заявляю, що в моїй окрузі Клівленду й околиці панував спокій та порядок по всіх відділах У.Н.Союзу.

Деякі відділові урядники і члени відносились до мене із різного роду справами У.Н.Союзу, і у всіх цих справах я давав пораду, маючи, очевидно завжди на увазі загальне добро цілої організації.

Вкінці згадаю, що я брав теж участь в праці загальних українських народних установ, та при кожній нагоді дбав про поширення доброго імени У.Н.Союзу.

ЗВІТ ГОЛ. РАДНОЇ ОЛЕНИ ШТОГРИН

Пане Предсіднику, Щановні Урядники:

Моя праця в користь У.Н.Союзу за 1948 рік проявлялась у напрямку суто-організаційному та загально народному. До організаційної праці входило полагоджування внутрішних відділових справ (пр. у від. 375), підготовка й участь у зборах окружних і місцевих, які відбувались в лютім, квітні і жовтні, поїздка до Честер, Па., на запрошення союзових відділів, та співпраця у кампанії за приєднання нових членів, яка принесла гарний успіх, бо перевищила назначену на филаделфійську округу квоту на 48 членів.

Дальше я старалась поширювати ідеї У.Н.Союзу при кожній нагоді, у моїх промовах на святах і ювілеях та принагідних дискусіях. Я вказувала на ці великі заслуги, які поклав У.Н.Союз через свої відділи для будови громадського життя і цю ґігантичну працю, яку він веде під теперішню пору для рятування тисячів наших братів і сестер зі скитальщини.

Тому що я занята у переселенчій акції і маю нагоду стрічати сотки нових прибуваючих українських іміґрантів, уважаю своїм обовязком вияснювати їм, що і скільки робить для них У.Н.Союз, його членство та його орган „Свобода", яка віддає так багато місця допомоговій справі, та чому їх повинністю є належати саме до цього Союзу. Я певна, що так як вони високо підносять ЗУАДК за його поміч для них, так вони скоро пізнають, на кім спирається ЗУАДК і у відплату ставатимуть членами У.Н.Союзу.

На це треба особливо звернути увагу і обдумати плян, щоб сейчас взятись до праці втягнення нових еміґрантів в ряди УНСоюзу.

ЗВІТ ГОЛ. РАДНОГО П. КУЧМИ

Поважаний Пане Предсіднику, та Хвальний Уряде У.Н.Союзу:

В мойому звіті за 1948 рік, мені приємно згадати про цю велику працю, яку виконали відділові урядники та члени в окрузі міста Ню Йорку в минулій кампанії за збільшення нашої організації до 50,000 членів.

В квітні 1948 р. я скликав збори відділів та представив місцевим урядникам, що кампанія не поступає вперед так як ми сподівались, а тому ми всі повинні взятись до праці більш енерґійно, та виконати якнайскорше призначену квоту нових членів. Урядники послухали цього заклику, бо вже кілька місяців пізніше було видно добрі висліди їх праці.

Відділи, котрі причинились до успішного закінчення кампанії, і яким мусимо та членам належиться признання, є такі: 5, 69, 117, 130, 158, 194, 200, 204, 210, 293, 298, 325, 361, 393, 423, 435 і 455. Ці всі відділи дали 134 члени більше поза призначену квоту для округи міста Ню Йорку. Та було три відділи, які нічого не зробили в цій кампанії.

Праця організування членства в Ню Йорку та окрузі ведеться дальше, головно, відділовими урядниками. Декотрі відділи вже мають групи своїх власних організаторів чи охочих людей до праці. І так, наприклад, у відділі 361, що дав в кампанії 143 члени, є такі відділові організатори: Іван Галичин, Мартин Малетич Петро Кучма, Стефан Левко, Вол. Павлів та поодинокі члени. У відділі 204, котрий дав в кампанії 111 членів, працює головно його секретар М. Близнак. По менших відділах причинився багато до зросту цих відділів організатор В. Загаєвич, а знова між новоприбувшими іміґрантами працювала панна О. Мацелюх. Мені теж приємно сказати кілька слів про молодь міста Ню Йорку, яка почала брати щиру й активну участь в Союзовій праці. При від. 361 молодіж створила клюб і вже вписала більше, як десять нових членів до У.Н.Союзу. Ця молодь, що почала тепер бути активною, це така, що її батьки вписали в члени У.Н.Союзу малими дітьми. Отже ці діти, що тепер є у віці від 16 до 20, радяться сьогодня над тим, щоб узгляднювати У.Н.Союзові в 55-тім році його існування відповідний ювілей. В місті Ню Йорку поширюються теж спортові дружини, з котрими я співпрацюю, та стараюсь їм помагати. Бо треба нам усім конечно помагати цій молоді, та заохочувати її до праці, щоб не згасала іскра бадьорчисти У.Н.Союзу.

Я щиро виконував свої обовязки, або припоручення головного уряду У.Н.Союзу в полагоджуванні різних справ чи знов репрезентації Союзу на ювілеях чи святах відділів. Управдовж року я відвідав теж деякі відділи, що бажали моєї присутности.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ ГОЛОВНИХ РАДНИХ

В дискусії над звітами головних радних забирали слово майже всі головні урядники, розглядаючи головно можливості збільшення Союзової активности на місцях, зокрема серед родженої тут американсько-української молоді. Висловлювано думку, що хоча молодь виявляє велике заінтересування своїми власними організаціями, зокрема Лігою Української Молоді Північної Америки та її починами, то однак вона замало цікавиться первопричиною тих її організацій — Українським Народним Союзом, зокрема його виданнями, головно „Юкрейнієн Віклі". Бо фактом є, що без цього органу, який постійно розголошує працю молоді та допомагає їй в ній, подібно як і сама „Свобода", Ліга навряд чи могла б виконувати ту працю та добиватися таких успіхів. Стверджено, що хоч велика частина цієї молоді є членами УНСоюзу, проте навіть ця частина не віддає належної уваги справі поширення свого власного органу, бо ніяк не можна виправдати того факту, що тільки около 100 молодих Союзовців передплачують Віклі. Коли ідеться про загальну працю Ліги, то урядники з приємністю та з признанням ствердили, що вона має дуже корисний вплив на розвиток молодечого руху в цілій Америці і тому висловили думку, щоби праці цієї Ліги дальше всіми своїми силами піддержувати. В дальшій дискусії піднесено, що в поодиноких місцевостях є відносно дуже мало Союзових провідників з місцевої молоді, що працею та розвитком Союзу інтересувалися б та вважали б їх за одну з головних своїх цілей. Ясно, що деякі місцевості під цим оглядом є прикладними виімками, бо мають вже поважну кількість відділових урядників зпоміж молоді.

Опісля на внесення заступниці предс. Марії Малевич, поперте контрольором Д. Капітулою ухвалено одноголосно вотум довіря всім головним радним.

По закінченні дискусій над звітами всіх головних урядників, приступлено до наступної точки програми, а саме:

ТЕПЕРІШНІ І МАЙБУТНІ ЗАВДАННЯ У.Н.СОЮЗУ

Контрольор Іван В. Іванчук видвигнув як першу справу в цій точці проблему народженого тут молодого покоління. Він твердив, що все це, що Український Народний Союз досі зробив для цеї молоді є замало, бо він не потрапив виробити собі з цеї молоді провідників для ведення Союзової праці в поодиноких місцевостях, в кожному разі не виховав собі їх в такій кількості, якої наша велика Союзова сім'я потребує. Ці недостачі відчуваються в усіх ділянках нашого американсько-українського життя, в якому молодь вже поступово повинна перебирати провід. І тому саме, крім виконаної вже Союзом праці, треба ще шукати нових способів і засобів, при допомозі яких можна б підготовити молодь до цих важливих та відповідальних завдань, що на неї дожидають вже в теперішньому і ще більше в майбутньому. Одним з таких засобів, що могли б мати рішальний вплив на корисну розв'язку цеї важливої проблеми, він вважає зорганізування Вищих Освітних Курсів.

Над заторкненою І. В. Іванчуком проблемою вив'язалася широка дискусія, в якій забирали слово: Марія Малевич, Д. Галичин, В. Гірняк, М. Давискиба, П. Кучма, В. Дідик, Д. Шмаґала, Т. Шпікула, Р. Слободян, І. Кокольський, М. Мурашко та Г. Герман.

На початку дискусії в першій мірі стверджено, що УН Союз зробив і робить дуже багато власне для молоді. Він видає для неї окремий орган англійською мовою, „Юкрейнієн Віклі", він видає англійською мовою книжки, щоб познайомити цю молодь з країною походження її батьків та з українським народом, його історією, культурою і змаганнями. Союз виплачує для цеї молоді стипендії, піддержує її спортову та інші акції, він влаштував для неї окремі курси про Україну на університеті Коломбія в Ню Йорку та Норт Вестерн Юніверсіті в Шикаго і т. п. На ті цілі УНСоюз видав досі великі суми гроша. Як йдеться про організацію Вищих Освітних Курсів, то ця справа вже була теж предметом широкої дискусії під час минулорічних зборів Головного Уряду і тоді теж винесено резолюцію, в якій Союз заповів свою піддержку таким Курсам, що мали бути започатковані Лігою Української Молоді Північної Америки. Та показалось, що для Ліґи не буде можливим такі курси вести.

Обговорюючи конкретно цю справу, видвигнено за приклад такі Курси у Винипеґу в Канаді, що їх вже від 10 років веде місцевий Культурний Осередок. Ці Курси, що в перших початках натрапляли на великі трудності і перешкоди, тепер вже стали традиційні та вже підготовили десятки свідомих молодих провідників, що в поодиноких місцевостях розгортають щораз успішніше корисну для цілого канадійсько-українського загалу, працю. До цього ми повинні змагати і в Злучених Державах. Головні урядники УНСоюзу цілком здають собі справу, що проблема нашої молоді в Америці, зокрема повного освідомлення її про потребу наполегливої праці для нашої спільноти тут в Америці та для допомоги поневоленому народові, є незвичайно складна та що її вціло не розв'яжуть і Освітні Курси. Проте, вони будуть без сумніву одним зі способів, якими нам треба підходити до молоді. Під час дальшої дискусії впали теж деякі терпкі слова докору по адресі молоді, що вона замало інтересується цілістю українського життя, але теж не заощаджено таких терпких слів докору для старшого покоління, що не потрапило чи не подбало про належну підготовку молоді до тих великих завдань, що стоять перед нею. У висліді дальшої дискусії прийнято думку, що тепер з тим більшою наполегливістю треба шукати всіх можливих способів для кращого освідомлення молоді в її завданнях та що Освітні Курси під цим оглядом є необхідні і конечні. Заки ці Курси будуть зорганізовані в Злучених Державах, ми повинні подбати про висилку, по можности, якнайбільшої кількости молоді на Курси до Канади. Там, крім Винипеґу, в цьому році вже мають бути відкриті такі самі Курси теж і в Торонто, що будуть практичнішї для нашої молоді з огляду на меншу віддаль. При цьому завважено, що коли Союз і візьме на себе організацію Курсів, то не можна від нього вимагати, щоби він їх теж сам вповні оплачував. Цю справу мусить перебрати на себе ввесь американсько-український загал.

У висліді дискусії контрольор І. В. Іванчук поставив піддержане І. Романишином внесення, щоби УНСоюз взяв на себе ініціятиву в підготові Вищих Освітніх Курсів в Злучених Державах та щоби він поробив всі заходи для переведення їх в життя в найближчій будучності, а саме, в наступному році після конвенції, та щоби підготовкою цеї справи зайнявся Головний Екзекутивний Комітет.

Внесення прийнято одноголосно.

В рямках цеї точки нарад та у зв'язку з рішенням в справі Освітніх Курсів, заторкнено ще другу справу, іменно стипендій для студіюючої молоді, що їх звичайно кожного року ухвалюють річні збори Головного Уряду УНСоюзу. Головні урядники висловили думку, що дотеперішній спосіб уділювання стипендій не є, ані корисний ані практичний. Усі падкові, колиб від перебування даного губернатора на пості провінції грозив адміністративний чи господарський занепад. Але навіть і то тому випадкові усунення губернатора є справою дуже тяжкою. Естада (провінції) мають свої окремі залізниці. При перевозі товару з одного естада до другого платиться податок. Земля також є не загально-державною, але окремішною власністю провінцій. Що ж до федерального уряду, то він має свої власні землі, розкидані по різних кінцях країни. Суперечки за кордони між окремими штатами — річ досить звичайна і кінчається втручанням федерального уряду.

Той провінціональний „патріотизм" посуваються так далеко, що в певних колах зародилася думка про відділення південних, найбільше загосподарених штатів, в окрему державу. Серед ширших народних і урядових кіл ця думка поки що успіху немає, і так довго, як нема в Бразилії війни, нема жодної загрози до її реалізації, та на випадок, коли б внутрішня держава рівновага була б якимись причинами захитана, вище згадані сепараційні проекти могли б принести зі собою немало клопотів та неприємностей.

Трудноші господарського росту.

Бразилійське національне господарство знаходиться у надзвичайно тяжких умовинах росту та організації. Чужі капітали, що опанували найприбутковіші галузі господарства (копальні, значну кількість залізниць і промислу) створили великі міста з численним населенням, котре потребує забезпечення своїх життєвих потреб. Але з другого боку — дуже слабо розвинена сітка шляхів сполучення, примітивний спосіб ведення сільського господарства і величезні простори невикористаної землі не можуть покищо цих потреб вповні забезпечити. Тому почуваються постійні дисонанси в житті цілої країни, виникають переплетені в маґічне коло трудноші, котрі дуже трудно розплутати. Для загладження цих всіх ненормальностей у співпраці всіх галузей господарства потрібно людей потрібно капіталу, потрібно часу. В останніх часах, як в народних так і офіційних колах зародилася ідея розвязки всіх проблем власними силами без допусту чужих концесій, але поки така розвязка наступить, великі багатства і спроможності країни покищо повністю не використовуються, навіть в межах самої країни, не говорячи вже про експорт.

Одною з найболючіших хиб Бразилії є відсутність достатньої кількости добрих доріг, через що, при величезних розмірах країни, немає можливости реґулярного розподілу продукції окремих галузей виробництва.

Наприклад, коли більші міста, що все мають добрі комунікації, круглий рік переповнені найрізноманітнішою яриною та овочами, в маленьких містечках на півдні Бразилії в зимові та весняні місяці (травень-листопад) не можна навіть побачити редьки чи цибулі. Якщо випадково і звявляється десь якісь овочі, то доставлення їх на місце набиває таку ціну, що на купно може собі дозволити лише заможна людина. Натомісць, пересічний обиватель чекає до літа, поки зародять городи, садки і виноград. Коли урожай є щедрий, то інтеріор попросту захлинається від надміру тих земних дарів, бо консервувати тут так, як у Україні, де є зима, не можна, а збуту через відсутність доріг нема.

В околицях банановних і ананасових плянтацій, в провінціях помаранчевих садів і кокосових горіхів вартість має

піддержували думку, щоби цю справу відповідно з'ясувати на наступній конвенції та щоби в майбутньому УНСоюз з цего фонду, що він має до розпорядження на такі цілі, оплачував студентам-членам УНСоюзу вступне на Вищі Освітні Курси.

ОРГАНІЗАЦІЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ

Справу реферував гол. секретар Д. Галичин. Він пригадав, що минулого року видвигнено гасло збільшити УНСоюз до 50 тисяч членів і під цим кличем проходила продовж року ціла Союзова діяльність. Клич здійснено, мету досягнено. Цього року з нагоди 55-літнього ювілею УНСоюзу, видвигнено знову клич, щоби членську сім'ю Батька-Союзу збільшити до 55 тисяч. Беручи до уваги, що тепер в Союзі вже є 51 тисяч членів, значить, що продовж дев'ятьох місяців треба збільшити Союз на 4,000 членів. Тому що кожного місяця около 100 членів відпадає в наслідок смерти, суспенз і звороту готівки, то до кінця цього року треба здобути для Союзу 5,000 нових членів. Це велике завдання і його не легко виконати, тим більше, що в деяких місцях помічується вже деякий брак заробіткової праці. З другого боку, для нашої організаційної праці в цьому році розгортається нове велике поле до діяння серед нових іміґрантів, що їх протягом одного місяця в цьому році вже приїжджає більше ніж за цілий минулий рік. Це дає нові можливості і надії, що при відповідних зусиллях та наполегливою організаційною працею ми і в цьому році можемо досягнути намірену ціль. Головна канцелярія УНСоюзу постарається розгорнути відповідну пропагандивну акцію та робитиме все можливе для полекшення праці організаторам. На підставі досвіду вже можна твердити, що ми досягнемо намічену мету, якщо тільки всі наші відділи і кожний член УНСоюзу виконає свій обов'язок.

При цьому не можна поминути ще одного факту, іменно, що в минулих роках ми дещо занедбали справу приєднування до Союзу народженої тут нашої молоді. Ми йшли по лінії меншого опору, бо легше можна здобути нових челнів з-поміж нової іміграції. Але ми не сміємо занедбувати і цеї важливої ділянки, що нею без сумніву є включення в наші Союзові ряди якнайбільшої кількости з місцевої нашої молоді. Якщо ми цего не зробимо, вони можуть опинитися в інших організаціях і їх втратиться на все. Тому, для повного успіху організаційного Союзового життя необхідно приділювати однаково велику увагу як новій іміграції так і місцевій молоді.

В дискусії над цею преважливою справою забирали голос всі головні урядники, доповнюючи думки гол. секретаря Д. Галичина та цілком піддержуючи видвигнене ним завдання, щоби до кінця року збільшити Союз до 55 тисяч членів. В цій новій кампанії вони заповіли повну піддержку зі свого боку, зобов'язуючись взяти в кампанії особисту участь та самим придбати відповідну кількість нових членів.

Для відповідного розподілу праці між всіми відділами, головні урядники одноголосно доручили Головному Екзекутивному Комітетові, щоби він якнайшвидше приготовив та призначив кожному відділові відповідну квоту і проголосив її вже тепер в „Свободі", щоби членство кожного окремого відділу точно знало, які обов'язки їх відділи мають сповнити в цьому ювілейному році. Головні урядники в дальшому заявились, щоби після закінчення кампанії з днем 31-го грудня 1949-го року проголосити в Союзовому органі поіменний список всіх тих організаторів, урядників і членів, що візьмуть участь в цій ювілейній кампанії, подаючи рівночасно кількість здобутих ними нових членів.

Головні урядники звернули щераз увагу на велике число (117) відділів, які в минулорічній кампанії не приєднали ані одного нового члена, та з нагоди цього річного засідання заклинають їх, щоб вони в цьому ювілейному році направили занедбане в минулому і щоби своєю бездільністю не зневохочували тих, що для Союзу працюють щиро і ревно. Якщоб ті відділи і в цьому році виявили таку саму бездільність, то головні урядники вважають, що наступна конвенція повинна перевести відповідну ухвалу для їх злуки з активними відділами.

В дальшому ствердженo, що в організаційній праці найбільшим недомаганням є недостача потрібної кількости організаторів, що їм були б приділені окремі округи та завданням яких було б дбати, щоби відділи в тих округах постійно збільшувались кількістю членів та поширювали свою працю.

Опісля забрав слово контрольор В. Гірняк, заявляючи, що він, будучи організатором УНСоюзу, має можність багато дечого побачити на місцях, зустрічатися з багатьма людьми, у великій мірі з новими іміґрантами, що їх вже більша кількість приїхала до Канади, і власне у зв'язку з новими іміґрантами він бажав би поділитися своїми думками з іншими головними урядниками. Приїжджаючи на наш новий континент, нові іміґранти зустрічаються з людьми різних угруповань, одні з яких виконують більше а інші менше корисну для загалу роботу. Тому важливе завдання — своєчасно освідомити цих нових іміґрантів про роботу і вартість тих груп в минулому і теперішньому. Бо поширюється баламутство не тільки щодо напрямків і праці політичних угруповань, але й щодо запомогових організацій. Для прикладу: організатори деяких запомогових організацій підшиваються під УНСоюз, щоби дістати нових членів, говорячи що то „все одно", що вкоротці ті всі організації всерівно злучаться. Подібно шкідливу для УНСоюзу роботу виконують і деякі газети в Злучених Державах, що замість боротися проти справжнього большевицького ворога, вони залюбки і вдаючи, що не нападають на сам Союз, пробують „воювати" з його головними урядниками, то знову з редакторами „Свободи", та зі „Свободою", отже з газетою, яка їх самих вивела в люди та якій вони мають багато дечого завдячувати. Тому бесідник пропонує видати брошурку чи розкидку, в якій ці справи були б належно представлені вияснені, як теж „Свобода" повинна про ці справи частіше писати та пояснювати що зробив УНСоюз для українського загалу та української справи, яка це організація та що вона думає дальше робити. Крім того, теж самі головні урядники на місцях повинні більше вияснювати ці справи та дописами до „Свободи" звертати увагу на всі шкідливі явища. Контрольор Гірняк зокрема підкреслює потребу повної єдности і солідарности в праці і думках головних урядників. Вертаючи ще до справи поширюваного згаданою ним газеткою баламутства, бесідник підкреслює, що він взагалі не звертав би на це уваги, якщоб він на практиці не переконався, що вона виразно шкодить УНСоюзові в акції приєднування нових членів. І на це він навів кілька специфічних конкретних прикладів.

В дальшій дискусії над справами заторкненими контрольором В. Гірняком, забирали слово: д-р А. Т. Кібзей, М. Давискиба, І. Романишин, І. В. Іванчук, Олена Штогрин, Д. Шмагала, Р. Слободян та П. Кучма. Ствереджено, що зі згаданим баламутством зустрічаються теж інші головні урядники, головно з фактом, що організатори інших запомогових організацій підшиваються під УНСоюз та формально говорять про „злуку" організацій, проти якої вони є на ділі.

На закінчення дискусії над цею точкою нарад, гол. секретар Д. Галичин предложив зборам до ухвалення наступну резолюцію-відозву до нових іміґрантів, яку на всенення контрольора В. Гірняка, поперте радною Оленою Штогрин, прийнято одноголосно:

НОВІ АМЕРИКАНСЬКІ І КАНАДІЙСЬКІ УКРАЇНЦІ, БРАТИ І СЕСТРИ:

Український Народний Союз вітає Вас на цій благословенній, бо вільній Американській Землі.

П'ятдесятп'ять років тому українські піонірі в Америці створили цей Український Народний Союз, щоб „з'єднати братньо всіх американських українців і їх потомків без огляду на їх політичні чи релігійні переконання", щоб „нести моральну і матеріяльну допомогу своїм членам та дбати про їх духовий і матеріяльний добробут", щоб „двигнути нашу іміґрацію духово, стерти з неї печать рабства та відкрити їй очі до світла правди і знання" та щоб „давати матеріяльну і моральну допомогу Рідному Краєві і допомогти йому здобути собі свою правду і свою волю в своїй хаті".

П'ятдесятп'ять років Український Народний Союз найбільшим вкладом труду, праці і жертв здійснює успішно ці свої цілі, об'єднавши для них вже понад 50,000 найсвідоміших американських українців та здобувши понад 10,000,000 дол. майна. За тих 55 років Український Народний Союз створив історію і немає сьогодні ділянки українського громадського життя в Америці, яка не носила б його печаті, як і немає важливішої інституції ані акції в Україні, що їх Український Народний Союз не піддержав би та яким він не допоміг би впродовж цих п'ять десятків років своєї історії.

Коли під час і після Другої Світової Війни сотні тисяч українців були змушені ворогом покинути свою Рідну Землю і коли лиха доля розпорошила їх по всіх бездоріжжях світу, Український Народний Союз по своїм силам і можностям взяв рішальну участь в зорганізованій для них допомоговій і рятунковій акції ,що проявилося головно в цій величезній піддержці, що їх Український Народний Союз, його орган „Свобода" та ввесь великий загал його членства від самого початку дають Злученому Українському Американському Допомоговому Комітетові. І коли сьогодні ця праця дає такі благородні наслідки, коли в кожному транспорті нових іміґрантів творять великий відсоток українці, то ці успіхи є теж успіхами Українського Народного Союзу та його членства.

Головний Уряд Українського Народного Союзу з вдовіллям і признанням стверджує що Ви, опинившись на цій вільній американській і канадійській землі, відчули і зрозуміли вагу і значення Українського Народного Союзу в українському житті та оцінили його працю. Доказом цього може послужити факт, що протягом минулого року понад 1,000 нових українських іміґрантів в Злучених Державах і в Канаді стали членами цеї всенародної української організації, Українського Народного Союзу. Деякі з Вас стали його членами вже в перших місяцях, а то й тижнях після свого приїзду. Цей факт ще більш наглядний в цьому році, бо між всіми новими членами, які вступили до Українського Народного Союзу в перших двох місяцях цього року, вже около 80% творять нові іміґранти.

Стверджуючи це для історії, Головний Уряд Українського Народного Союзу, з нагоди свого річного засідання, звертається до Вас усіх, тих, що вже приїхали і які ще приїдуть на цю вільну землю, з гарячим закликом:

Вступайте в ряди Українського Народного Союзу. Доможіть здійснювати ці високі ідеали, що їх поклали в основу цеї організації її перші піоніри; допоможіть двигати цей тягар праці і обов'язків, що на неї наложили історія та важкі обставини українського народу. Долучіться до цего Українського Народного Союзу для спільних ідей, для спільної праці в спільних інтересах та для спільного добра нашого народу, нашої громади, нас усіх разом і кожного зокрема.

Сплетені американський і український прапори та дружньо стиснені руки на членських відзнаках У.Н.Союзу стали символом цієї організації. Закликаємо і Вас стати під цим символом! Злучімо наші руки, наші сили в дружній праці та під американським і українським прапорами йдімо до спільної мети, до кращого завтра!

ВИБІР МІСЦЯ НА 22-ГУ КОНВЕНЦІЮ

З черги приступлено до поставленої на порядок нарад справи вибору міста на чергову, 22-гу конвенцію УНСоюзу, що має відбутися в наступному 1950-тому році. В дискусії над цею справою забирали голос: Д. Капітула, Д. Галичин, М. Давискиба, Р. Слободян, Д. Шмагала, С. Слободян, В. Дідик, П. Кучма, І. Романишин, П. Дуда, І. В. Іванчук, Олена Штогрин, д-р А. Т. Кібзей та М. Мурашко. Насамперед видвигнено запит, чи не можна б конвенції відложити на один рік з огляду на те, що конвенційний фонд часто не вистачає на покриття зв'язаних з конвенцією видатків. У відповідь вияснено, що згідно зі стейтовими законами того року організації як УНСоюз мусять відбувати конвенції що кожних 4 роки і від цего правила можна б відступити тільки в дуже виімкових випадках; як — для прикладу — зроблено це з попередньою конвенцією УНСоюзу, з огляду на війну.

На місце конвенції були запропоновані: Вашінгтон, Д. С., Ню Йорк, Н. Й., Клівленд, О., Филаделфія, Па., та Дітройт, Міш. На внесення радного П. Дуди, поперте контрольором І. В. Іванчуком, ухвалено більшістю голосів, щоб наступна конвенція відбулась в місті Клівленд, О.

Наостанці розвинулася дискусія над справою зв'язаних з конвенцією видатків. Головний касієр Р. Слободян звернув знова увагу на те, про що він вже говорив у часі дискусії над його звітом, а саме, що державна стейтова контроля, яка переводила недавно провірку Союзового майна, завважила, що в минулому в деяких випадках конвенційні делегати не держались постанов статуту, ухвалюючи таку висоту конвенційних видатків, на які не вистачало зложених конвенційних фондів. Беручи це до уваги, головні урядники, на внесення радного Д. Шмагали, поперте радним В. Дідиком, одноголосно доручили Головному Екзекутивному Комітеті, щоби він з кінцем 1949 року звернувся окремим листом до всіх відділів УНСоюзу, рекомендуючи їм, щоби вони своїм делегатам на конвенцію доручили не переступати рямців бюджету конвенційного фонду при ухвалюванні дієт та інших видатків.

ОБЧИСЛЮВАННЯ ОЦІНКИ ГРАМОТ ТА НОВІ ГРАМОТИ

Гол. секретар Д. Галичин зреферував справу зміни обчислювання оцінки грамот з 3.5 на 3 процентову базу. Цю зміну вже переведено з кінцем 1948 року, тому він запропонував, щоби річні збори одобрили, що збільшення резерви, якої вимагається для прийняття 3-процентової стопи, треба вважати як резерву на випадок потреби (Contingency Reserve) і так треба зазначити її в річному звіті, що його предкладається різним асекураційним департаментам, та що поступок Головного Екзекутивного Комітету, який з кінцем 1948 року створив згадану резерву, оцим одобрюється. Пропозицію гол. секретара Д. Галичина, поставлену у формі резолюції радним Д. Шмагалою та піддержану радним І. Кокольським, прийнято одноголосно. Гол. секретар в дальшому вияснив, що на підставі 3-процентової стопи будеться обчислювати не тільки дотеперішні резерви на грамотах, але що акчуарий Союзу поробив вже обчислення вкладок на підставі 3-процентової стопи при видаванні нових грамот для дорослих членів. Ці нові грамоти увійдуть в життя з початком липня цього року, а головна канцелярія у відповідному часі вишле до всіх відділів потрібні вияснення. Гол. секретар додав, що коли з початком липня увійдуть в життя нові обчислення для видачі грамот, то в тому самому часі будуть видані теж зовсім нові грамоти, іменно: Вивінувальне обезпечення у віці 65 років (Endowment at age 65) та обезпечення, платне по смерти, з вкладками до 65 року життя (Payment at age 65). Це буде два зовсім нові роди обезпечення, яких досі Союз не видавав. Натомість один рід обезпечення буде скасований, бо в минулому році видано тільки 8 грамот з того роду, іменно, обезпечення, платне по смерти, з вкладками до 70 року життя. Тим самим УНСоюз видаватиме, починаючи від липня цього року, такі грамоти: 1. Обезпечення, платне по смерти з вкладками до кінця життя (Whole Life); 2. Обезпечення, платне по смерти, з вкладками впродовж 20 років (20 Payment Life; 3. Обезпечення, платне за життя, з вкладками впродовж 20 років (20 Year Endowment); 4. Обезпечення, платне по смерти, з вкладками до 65 року життя (Payment at age 65); 5. Обезпечення, платне за життя, з вкладками до 65 року життя (Endowment at age 65).

Пояснення в справі цих нових грамот, як теж вкладок, що їх треба платити в усіх цих 5 родах обезпечення, будуть вислані до урядів відділів у відповідному часі.

ЖЕРТВИ З НАРОДНОГО ФОНДУ У.Н.СОЮЗУ

Річні збори Головного Уряду Українського Народного Союзу, йдучи по лінії своєї довголітної традиції та даючи вираз прикладній жертвенности свох відділів і цілого широкого загалу членства УНСоюзу, рішили виасиґнувати з народного фонду цеї організації $10,000.00 на українські народні цілі.

І так на внесення радного І. Романишина, поперте радною Ґеневефою Зепко-Жеребняк ухвалено одноголосно на видавництва в англійській мові про Україну та український нарід $4,000.00.

Знова на внесення радного Д. Шмагали, поперте контрольором І. В. Іванчуком, ухвалено: на цілі Злученого Українського Американського Допомогового Комітету $1,000.00; на цілі Українського Конгресового Комітету Америки $1,000.00; на видавничу діяльність Наукового Товариства ім. Шевченка $500.00; на допомогу Вищим Освітнім Курсам в Канаді $300.

По $100.00 виасиґнувано на: Сиротинець у Филаделфії, Па., Українську Вищу Школу у Стемфорд, Конн., Українську Дівочу Вищу Школу у Факс Чейс, Па.; Дім Старців у Словтсбургу, Н. Й.; Українську Православну Семінарію у Филаделфії, Па. Крім того, на цілі Американського Червоного Хреста виасигновано $250.00 та $100.00 на Коммюніті Фонд.

На внесення контрольора В. Гірняка, поперте радною Оленою Штогрин, ухвалено уділити підмогу в сумі від $25 до $35, відповідно до їх студій, таким студентам-членам УНСоюзу:

Від 7, М. Пласконос, $35; від. 25, Джойс Майлс, $30; від. 39, М. Кузьма, $30; від. 63, І. Котик, Ч. Рудавський і Й. Сухорський по $30; від.75, А. С. Зданкевич, $35; від. 80, Олеся Грицак, $25; від. 94, Мерілин Вайт і Анна Будар по $25, а М. Васкуль $35; від. 99, Анна Герман, $30; від. 105, В. Слободян, $30; від 109, В. Василик, $30; від 112, Доротея Романович і Мілдред Барильська по $25; від. 118, М. Тимко, $30; від. 120, І. Бац, $30; від. 125, Ірина Чушак і Дарія Васевич по $30; від. 147, В. Радьо, С. Саврук і А. Ракочий по $30; від. 150, В. Деміноф і Л. Копичак по $30; від. 154, Д. Скородинський, $30; від. 163, П. Курко, Т. Бочій і І. Дуда по $30; від. 204, Р. Мороз, $30, Н. Воробець, $35; Від. 213, О. Данько, $35; від. 221, Д. Забяк, $30; від. 223, В. Мельник, $35, Л. Капустинська, $25; від. 242, М. Тиньо, $30, Г. Найдух $35; від. 254, В. Роман, $35; від. 277, В. Пласконос, $30; від. 283, С. Оришин, $30; від. 286, Марія Заканич, $25, Є. Шимон, $30; від. 287, М. Лендіс, $30, Р. Лутвіняк, $35; Від. 288, П. Могильський, А. Яртимик і І. Антоник по $30; від. 292, Ольга Дубрівна, $30; від. 319, І. Сванчак, $30; від. 338, Т. Проць, $30; від. 348,, А. Бутрій і І. Бурий по $30; від. 355, С. Занько $35, Ю. Козан, $30; від. 369, С. Марців, $30; від. 379, Й. Семенік і Емілія Войнаровська по $30; від. 388, Б. Потапович, $30; від. 389, Надя Дуборенко, $30; від. 400, М. Моцько, $30; від. 406, Й. Тері, $30; від. 448, Е. Шекітка, $30, А. Шекітка, $25.

Опісля гол. секр Д. Галичин запропонував, щоб вислати з нагоди річного засідання головного уряду відповідні привіти през. Трумановi, українському народі та українській еміґрації, а теж закликати ввесь наш загал до більшої праці та жертвенности.

ПРИВІТ ПРЕЗИДЕНТОВІ ТРУМАНОВІ

Головний Уряд Українського Народного Союзу, найстаршої і найбільшої організації, що об'єднує в своїх рядах понад 50,000 американців українського походження, на своїх річних зборах дня 25-го березня в місті Джерзі Сити, Н. Дж., рішив одноголосно вислати Вам, пане Президенте, запевнення своєї глибокої пошани та повної піддержки Вашої програми здійснювання демократії в цій нашій країні, як і Ваших благородних змагань до встановлення тривкого і справедливого миру в світі, базованого на непорушних демократичних прінципах та чотирьох головних свободах. Головний Уряд УНСоюзу зокрема запевняє Вас від імені цеї великої організації американських українців повну солідарність та всю можливу піддержку в програмі допомоги всім народам звільнитися від тиранії тоталітаризмів. При цьому ми висловлюємо переконання, що на одному з перших місць в цій програмі буде поставлений поневолений Кремлем український нарід, що перший почав героїчну боротьбу проти московсько-комуністичної агресії та імперіялізму вже 30 років тому та який найбільшими жертвами продовжує її і до сьогодні в ім'я тих самих ідеалів свободи та прінціпів демократії, що виписані на нашому зоряному прапорі.

ПРИВІТ НАРОДОВІ УКРАЇНИ, ЩО БОРЕТЬСЯ ЗА ВИЗВОЛЕННЯ

Річні Збори Головного Уряду Українського Народного Союзу вітають Український Нарід на Рідній Землі в його героїчній боротьбі за визволення. Український Народний Союз, найстарша українська народна організація в Америці, що завжди жила долею і недолею цілого Українського Народу та по своїм силам і можностям завжди допомагала і допомагає йому в його боротьбі за визволення, клонить свою голову перед геройством і жертвенністю, з якою Український Нарід веде цю боротьбу, зокрема клонить свою голову перед геройством Української Повстанчої Армії, що стала символом цеї визвольної боротьби та яка своїми чинами засвідчує перед цілим світом незламану волю Українського Народу жити своїм вільним життям у своїй вільній, від нікого незалежній, демократичній Українській Державі. Український Народний Союз та багато тисячні ряди його членства продовжуватимуть свою допомогу Українському Народові та його визвольним змаганням аж до повної перемоги, що буде теж перемогою миру і справедливости.

ПРИВІТ УКРАЇНСЬКІЙ ЕМІҐРАЦІЇ В ЕВРОПІ ТА ЗАКЛИК ДО ОБ'ЄДНАННЯ

Річні Збори Головного Уряду Українського Народного Союзу вітають велику масу нової української еміґрації, що в найтрудніших обставинах виконує свою важливу місію речника української визвольної справи у вільному світі поза поневоленою жорстоким большевицьким ворогом людства Україною. Український Народний Союз, що в своїй основі має ідею об'єднання всіх творчих сил для спільної праці в спільних інтересах та який в цьому і через це добився безприкладних успіхів, вітає дальшу консолідацію та об'єднання українських сил на еміґрації, що проявилося в створенні Української Національної Ради, та висловлює надію в повну перемогу ідеї об'єднання українських сил, що буде теж перемогою української визвольної справи.

ЗАКЛИК ДО СПІЛЬНОЇ ПРАЦІ ТА БІЛЬШОЇ ЖЕРТВЕННОСТИ

Річні Збори Головного Уряду Українського Народного Союзу, стверджуючи наявність найконечніших потреб продовжування праці центральних американсько-українських громадських інституцій, Українського Конгресового Комітету та Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, закликають своє членство всіми своїми силами та збільшеною жервенністю дальше піддержувати та розгортати працю цих Комітетів. Головний Уряд Українського Народного Союзу рівночасно закликає своє членство, щоби воно своєю ініціятивою, жертвенністю та працею по своїх громадах було дальше прикладом для всіх інших та високо держало прапор цих ідей, що зробили великим Український Народний Союз та які віддали вже такі великі прислуги американсько-українській громаді і українському народові. До спільної праці в змаганні до спільних ідеалів Український Народний Союз закликає ввесь американсько-український загал, зокрема нових українських іміґрантів на цій вільній американській землі.

Повищі привіти та заклики, поставлені в формі внесень,

лишень та скількість, котра може бути вивезена в інші місцевости, натомість маса нищиться і пропадає через брак відповідних переробкових підприємств. І в той самий час різні консервовані овочі та мармоляди, довезені в провінції, є дошкульно дорогі. Неймовірно підбільшуються ціни і на інші промислові вироби, доставлені в глухі кутки інтеріору на авті, або і на звичайній фірі. Комівояжерство для Бразилії не тільки звичайна, але й необхідна річ.

Або, наприклад, необізнаній людині трудно буде повірити, що помимо існування в Бразилії незмірних вікових пущ, у містах, а навіть у деяких сільських місцевостях питання палива складає дуже поважну рубрику в кожному господарстві. Пояснюється це тим, що поблизькі до шляхів ліси вже винищені, а з дальших околиць достава дерева або дуже дорого коштує, або є зовсім немислима. Також той факт, що Бразилія, країна аґрарна по своєму характері і в потенціялі здібна до великого експорту зерна, довозить пшеницю з Арґентини і ЗДА, а картоплю часом навіть з Европи, не є наслідком глупоти чи недбальства, але тих специфічних причин, через які продукція, наприклад, пшениці в краю коштує покищо дорожче, ніж спровадження її ззакордону.

Щоб це зрозуміти, треба уважніше придивитися блежче до місцевого рільництва.

Фазенди.

Фазендами називаються ті великі земельні господарства, що нараховують сотні або й тисячі гектарів землі і котрі повстали ще в ті часи, коли землю можна було набути за безцін. Маса тих земель ще і по нинні стоїть пусткою, але вже тани переважна їх частина повернена на кавові, цукрові, оволові, бавовняні та інші плянтації, як також на пасовиська для худоби.

Фазенд, котрі б займалися господаркою зерновою, помимо того, що ціни на хліб у Бразилії порівняно дуже високі, і попит на нього постійно росте, — нема.

Питання варте, щоб з ним познайомитися бодай поверхово.

Лишаємо в стороні ті фазенди, котрі вже вспіли завести на своїх землях високо прибуткову господарку. Зупинимось лишень над тими просторами, котрі або зовсім не використовуються, або використовуються нераціонально, чи заводять нову господарку, подбіну до тих сотень, яких вже існують.

Землі, правда, є подостатком, але вона малородюча, а до того має в собі повно пнів, коріння, або попросту лежачих вздовж і впоперек ниви стовбурів тисячелітніх ґіґантів, котрих не можна ні спалити ні вивезти, а тому плугом зайти є дуже тяжко. Отже, ще донедавна „лан" між трьома пеньками, оброблений при допомозі мотики — був суцільним явищем.

Часи помалу міняються, що рік далі, то частіше подибується орна управа землі, але переважна кількість її все ще обробляється стародавним способом.

Штучного угноєння тут не практикують зовсім з огляду на видатки, котрі потягнуло б з собою спровадження для консультанції агронома, а також на дорожнечу самих хемікалій та їхнього транспорту. Тому кольоністи придержуються іншої системи — господарки.

Маючи багато землі, господар не використовує її всю щороку, лиш вибирає певні дільниці, для посіву, а решту лишає стояти пусткою. За кілька років, коли пустка вкриється молоденьким ліском, т. зв. капоейрою, тоді його

по черзі, радними Оленою Штогрин, П. Кучмою, М. Давискибою і І. Кокольським, а поперті контрольорами Д. Капітулою, В. Гірняком, І. Іванчуком та заступницею предсідника Марією Малевич, принято одноголосно.

РІЗНІ СПРАВИ

Гол. контрольор Д. Капітула відчитав скаргу члена 276 відділу, Михайла Фука, з якою перейдено до порядку денного.

Головні урядники з признанням ствердили, що опрацьований Редакцією „Свободи" та виданий УНСоюзом Ювілейний Календар-Альманах УНСоюзу на рік 1949 з нагоди 55-ліття Союзу, належить своїм змістом і формою до найкращих того роду видань. На внесення радного Т. Шпікули, поперте радним С. Слободяном доручено головному Екзекутивному Комітетові, якщо буде можливо, видати Союзовий Календар теж на 1950-тий рік.

На внесення заступниці предсідника Марії Малевич, поперте радним С. Слободяном рішено, щоби і в цьому році, в місяці жовтні, як це постановляє ухвала попередньої конвенції, повести кампанію за добровільною доплатою до передплати „Свободи". Головні урядники, запевняючи свою допомогу в цій справі не тільки відповідною власною грошевою жертвою, але й працею на місцях, звертаються з нагоди цего річного засідання до загалу членства, щоби воно піддержало цю кампанію більш щедрими жертвами, ніж це було в минулому.

В дальшому обговорено деякі статті статуту, які по думці головних урядників :повинні бути предложені статутовій комісії, що радитиме перед конвенцією. Хоча справа „Юкрейнієн Віклі" була вже обговорювана раніше, радний І. Романишин ще раз забрав слово в цій справі, стверджуючи, що единою радою на поширення цего органу серед молодих членів Союзу, є обов'язкова передплата. Для поширення Союзового руху серед молоді, доручено Головному Екзекутивному Комітетові розробити плян коли та в яких місцевостях повинні відбутися окружні збори Союзової молоді. Головний уряд обговоривши цю справу, взиває місцевих відділових урядників, щоби вони приділили їй окрему увагу, влаштовуючи окружні з'їзди Союзової молоді, поширювали „Юкрейнієн Віклі", ширили ідею творення Союзових спортових ліґ і т.п.

На цьому вичерпано порядок нарад та на внесення контрольора д-ра А. Т. Кібзея, поперте радним П. Дудою, закінчено річні збори Головного Уряду У. Н. Союзу в п'ятницю, дня 25-го березня, в год. 4:30 пополудні. Гол. предсідник, М. Мурашко, закриваючи наради, закликав головних урядників, а через них і ввесь Союзовий загал, щоби кожний в рямках своїх компетенцій та в міру своїх можливостей допоміг здійснити переведені на цих зборах ухвали, зокрема подбати про здійснення видвигненого на цих зборах клича про збільшення кількости членів УНСоюзу з нагоди його 55-річного ювілею в цьому році до 55 тисяч. Збори закінчено відспіванням українського національного гимну.

Д. ГАЛИЧИН,
головний секретар УНСоюзу.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ КВІТЕНЬ 1949

НОВІ ВІДДІЛИ:

Зорганізовано 2 нові відділи У. Н. Союзу, під ч. 285 в Морісвіл, Па., і ч. 368 в Маямі, Фла.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 6. Лещишин Анастазія, Лещишин Андрій.
В. 14. Лотоцька Марія.
В. 23. Кашуба Григорій, Кашуба Джійна К.
В. 24. Яцук Михайло.
В. 36. Чудак Катерина.
В. 42. Барна Андрій, Барна Марія.
В. 46. Гарматій Ольга, Сорока Ірина, Карпевич Марія, Гарматій Марія, Сорока Олена, Гарматій Микола, Сорока Ярослав, Шиманів Катерина.
В. 55. Івасишин Василь, Лазуренко Іван, Гаврилюк Петро, Стефаняк Меланія, Ціздин Анна, Кушнір Андрій, Ціздин Адам, Соколовський Роман, Тимюк Анна, Гаврилюк Михайло, Присяжна Харітна, Куземська Марія, Паходій Катерина, Вумбар Марія, Лисянська Любов, Стефаняк Микола, Коровник Пелагія, Івасишин Михайло, Зелінський Олекса, Івасишин Параска, Присяжний Стефан, Лазуренко Наталія, Лазуренко Григорій, Мацюряк Петро, Коровник Микита, Паходій Юрій, Зелінська Евгенія, Тимюк Михайло, Кушнір Ірина, Бумбар Іван, Лисянський Іван, Сілецький Василь, Дмитришин Осип, Ільницький Володимир, Сілецька Одарка, Дзємук Олекса, Марущак Гафія, Дзємук Евдохія, Марущак Дмитро, Дуда Іван, Цісовський Антін, Павлюк Іван, Павлюк Мотря, Макарович Михайло, Куземський Іван, Демчик Стефан, Сус Іван, Козак Дмитро.
В. 59. Добош Юрій.
В. 63. Ройда Михайло.
В. 67. Андрушко Аделя.
В. 69. Дроздовська Олена.
В. 70. Княжинська Олександра, Малюца Антін, Малюця Оксана, Семеґен Володимир, Семеґен Дарія І.
В. 75. Сулик Стефан.
В. 81. Войтович Петро.
В. 94. Вітишин Стефан, Вітишин Евдохія.
В. 98. Андраш Михайло.
В. 102. Бобечко Микола.
В. 110. Гробак Валентин.
В. 113. Лустер Іван П., Зємба Михайло, Лаврій Тома М.
В. 117. Новицький Евген.
В. 125. Чимка Ірина, Василів Марія.
В. 138. Мізерній Іван.
В. 140. Фарміґа Зеновій.
В. 145. Висоцька Марія М.
В. 151. Касапир Юлія.
В. 158. Сокол Кенет П., Бумба Марія, Бумба Лев.
В. 161. Озенич Чарлс, Прибульський Петро П.
В. 163. Андрушків Зофія, Андрушків Иосиф, Андрушків Андрій.
В. 179. Гаврилюк Михайло.
В. 183. Кричка Василь.
В. 194. Гречаник Лев, Гречаник Марта, Мотиль Олекса.
В. 204. Дмитренко Параска, Водюк Розалія.
В. 206. Комініцька Лорета, Комініцький Володимир, Кривуша Семен, Кривуша Іван.
В. 207. Гринишин Людвіна.
В. 218. Прокопик Василь, Мисів Володимир, Федак Тимко, Бурій Стефан, Мисів Анастазія, Бурій Евгенія.
В. 220. Блідий Долореса, Шпур Теодор, Шпур Романа, Шпур Павлина, Трегубчик Іван.
В. 221. Куц Іван, Качерепа Стефан, Гавдіо Михайло, Николишин Андрій, Крехтак Микола, Пасіка Семен, Гайдай Василь, Чимка Павло Врагар Анна, Пеленський Михайло Врагар Петро, Брагар Михайло, Левіцький Микола.
В. 222. Сас Ірина.
В. 223. Байдук Олена.
В. 238. Гриценко Григорій.
В. 247. Макник Сонл.
В. В. 252. Когут Джарвіс, Заревич Омелян, Когут Дмитро.
В. 254. Ковальчук Юлія, Мельник Іван.
В. 255. Кіселич Иосиф.
В. 258. Головецька Юлія.
В. 265. Коцур Анна, Коцур Катерина.
В. 266. Гапяк Стефанія, Гапяк Тарас.
В. 271. Левуш Михайло, Малик Данило.
В. 274. Волощак Михайло.
В. 276. Федуско Никола.
В. 277. Мерещак Володимир.
В. 284. Нішкій Чарлс, Хома Михайло мол., Маґац Розалія Е., Василюка Марія, Каслій Володимир А., Гладешевська Олена А.
В. 285. Докторук Іван, Дерев'яненко Андрій, Кривенко Іван, Копаниця Василь, Левицький Теодор, Кривенко Олександра, Мрочко Михайло, Дерев'яненко Албіна А., Мартиненко Ольга, Денисик Іван, Денисик Марія, Мартиненко Михайло, Кравець Зофія, Онищак Марія, Копаниця Маґдалена, Мрочко Марія, Кравець Філоґанія, Горихата Марія, Стратєнко Андрій, Гладкій Олекса, Кривенко Олекса, Копаниця Пакар, Копаниця Богдан, Онищак Михайло, Мрочко Анастазія, Бурлай Катерина, Бурлай Іван, Стратєнко Інна.
В. 290. Краснокуцька Марія, Краснокуцький Іван, Анюк Юрій, Паньків Василь, Криворучко Олекса, Пісецький Данило, Черевко Люба, Черевко Михайло, Пісецька Олена, Гузва Домна, Анюк Антонина, Кулик Михайло, Ладвищенко Богдан, Паньків Михайло, Корсун Люба, Шишка Стефан, Чорна Марія, Корсун Володимир, Грицун Любоміра, Чорній Андрій, Гравренко Леоніля, Грицун Микола, Гравренко Кирило, Криворучка Анна.
В. 292. Ревай Авреля В., Ревай Юліян, Лащук Микола.
В. 304. Гнатик Никола С., Яремко Дмитро.
В. 312. Білецький Стефан.
В. 316. Санаґурський Пилип.
В. 320. Андрушко Анна, Яремко Марія, Яремко Никола, Андрушко Іван, Андрушко Марія, Чай Теодор, Андрушко Роман, Поліщук Анна, Яремко Іван.
В. 321. Лев Олекса мол.
В. 330. Барета Евгенія П.
В. 334. Беднарчик Никола С.
В. 336. Колодка Іван.
В. 342. Добровольський Иосиф, Савчак Михайло.
В. 347. Качук Михайло.
В. 350. Камінський Ленард, Камінська Перла.
В. 361. Мулик Антін, Грицько Антін, Грицько Марія, Свинтух Сабіна, Рацин Анна, Свинтух Семен, Савіцький Михайло, Ділай Василь, Нагірний Дмитро, Максимів Зенон, Мулик Антін, Мулик Анна, Грицько Марія, Грицько Антін, Нагірна Ольга, Свинтух Богдан, Ділай Юлія, Вишиваний Іван, Вишивана Ева.
В. 367. Ґуран Константин, Ґуран Наталія П.
В. 368. Загадайко Анна, Загадайко Стефан, Ґела Семен, Ільків Володимир А., Подубінський Володимир, Ґела Олекса, Ґела Іван, Подубінський Олимпіяда Л., Подубінський Богдан, Рій Анджела, Ткачик Марія, Подубінський Василь.
В. 371. Чабан Петро.
В. 372. Ліско Елсій.
В. 375. Петрович Осип, Грималюк Фарфоломій О., Козел Яким, Максимюк Данило.
В. 377. Міґелич Марія А., Вайнтз Вілберт А., Клим Омелян М., Мазур Михайло, Мазур Анна, Мазур Стефан.
В. 379. Шавалюк Григорій, Кульницький Іван, Ваків Василь, Кашуба Володимир.
В. 383. Сабо Иосиф.
В. 413. Ковалишин Іван, Чмир Микола.
В. 428. Шишка Михайло.
В. 430. Боброва Галина, Тараско Василь, Цибак Михайло, Фещак Зенон, Рогожинський Лука, Середа Ольга А., Середа Михайло, Турянський Евген, Гомель Марія, Качор Евгенія, Гомель Петро, Рогожинська Анна, Фещак Ярослав В.
В. 432. Ребрик Михайло, Гірняк Марія, Гірняк Іван, Макогін Григорій, Шлапак Стефан, Смук Іван, Макогін Марія, Корін Леся, Савчук Віра, Адамович Анна, Адамович Андрій, Макогін Ольга, Макогін Анна, Несторович Анна, Гошовський Богдан, Недошитко Василь, Романець Стефан, Панків Лука, Макогін Тарас, Шлапак Ізидора.
В. 433. Ратушна Люба, Ратушний Володимир.
В. 436. Геша Лука, Павлик Михайло, Андрушко Володимир, Павлик Людміла.
В. 439. Федун Семен.
В. 445. Удич Марія, Середницька Олена, Красільчук Василь, Юдина Сузанна, Горпинюк Василь, Гоцілянаполіс Галина, Махалайко Михайло, Шевчук Іван, Скорець Володимир, Гладун Марія.
В. 458. Станко Петро, Іванець Іван, Сенсон Василь, Рузак Олекса, Козак Василь.
В. 464. Чомін Микола, Сірик Григорій.
В. 469. Процюк Методій.
В. 473. Ісаюк Павло, Бойко Іван, Ісаюк Наталія, Височанська Надія, Матвіів Евген, Коваль Василь, Гірняк Стефан.

ЧЛЕНИ ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

В. 40. Макаровський Андрій.
В. 105. Корсмайєр Розалія.
В. 187. Юрчик Иосиф.*
В. 219. Озґа Петро Н. мол.* Куржинська Анна.
В. 261. Гребович Олекса.*
В. 304. Процишин Ґеноефа.
В. 371. Малок Марія.
В. 432. Федун Петро,* Онуфрик Володимир,* Буковський Володимир,* Папірка Володимир,* Логин Петро,* Данилюк Стефан.*

ЧЛЕНИ ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 49. Луцик Зофія.
В. 79. Забавчук Никола.
В. 98. Кобилка Теодор.
В. 152. Седорович Мирон.*
В. 155. Стазко Марія.
В. 183. Медвідь Никола,* Медвідь Верґенія.
В. 187. Помаранська Анна.
В. 201. Горбалевич Стефан.*
В. 206. Гардінк Анна.
В. 343. Федоришин Марія.
В. 364. Владика Владимир С.,* Владика Ева, Владика Василь.
В. 430. Давидович Іван, Давидович Оксана.
В. 432. Кузик Андрій.*
В. 445. Забава Василь.
В. 458. Саврас Михайло, Гринчук Володимир, Мудрій Іван.
В. 464. Слободанюк Олена.

ЧЛЕНИ ПРИЙНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 20. Лащук Марія.
В. 58. Михаль Анна В.
В. 158. Щепанська Олена.
В. 170. Галайко Никола.*
В. 217. Деркач Іван.
В. 258. Головецька Юлія.
В. 339. Сорока Олекса.*
В. 342. Кслман Марія.
В. 361. Мазурик Григорій.*
В. 375. Грицай Петро мол.*
В. 432. Ребрик Ярослава.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Басалиґа Емілія, Басалиґа Іван.*
В. 40. Гемілтон Надія.
В. 42. Сущинський Влажій.
В. 61. Мец Марія, Іванець Катерина.
В. 63. Келер Джеймс Д.*
В. 69. Куницький Марцін.
В. 75. Висоцький Иосиф А.*
В. 78. Мацьовський Станислав.
В. 83. Козак Іван А.*
В. 94 Вісковський Иосиф, Вісковська Тілія.
В. 95. Ворута Юрій.
В. 96. Палашоф Юрій.*
В. 97. Бабірад Петро.*
В. 112. Глушек Маґарета.
В. 127. Давис Ірина М.
В. 211. Рудак Марія, Рудак Андрій.
В. 217. Шеремета Іван.
В. 219. Ґудзак Андрій,* Ґудзак Дорота.
В. 230. Юрій Олена.
В. 252. Стокоса Володимир.*
В. 280. Бомба Марія, Грещук Станислав.
В. 290. Гной Юліян,* Брухальська Зофія, Харандюк Паранія, Брухальський Юрій, Гной Роман, Гной Параска.
В. 304. Ваврів Андрій.*
В. 305. Геферт Юрій.*
В. 312. Корінчок Ветій, Корінчок Никола 2.*
В. 316. Петрів Іван.*
В. 350. Городинський Володимир.
В. 361. Ничка Іван мол.,* Юрковський Петро, Юрковська Анна.
В. 371. Юнка Віра, Чабан Петро, Яворська Анна.
В. 421. Прокопич Иосиф.*
В. 432. Хоптовий Микола, Стахів Іван, Мартинюк Зеновій, Тимчук Анна, Ороній Марія, д-р Залуцький Гитус,* Андрейчук Григорій.*
В. 436. Калиняк Іван,* Домітрук Василь.*
В. 437. Пришляк Аґнеся.
В. 441. Демкович Іван.*
В. 445. Дмитрів Василь,* Штойко Дмитро,* Стрижак Микола,* Чолій Павло,* Ласківська Леонія, Восенко Анатол,* Гніздура Павло, Окіпнюк Володимир,* Локот Володимир.*
В. 456. Іванюк Іван,* Муза Іван,* Каський Василь.
В. 464. Владика Михайло.*
В. 473. Клучник Ірина, Клучник Анна, Федак Михалина, Бородюк Павлина, Шелюхіна Лідія.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 3. Кобилка Теодор.
В. 14. Седорович Мирон, Карпа Іван,* Карпа Марія.
В. 23. Калина Антін.*
В. 53. Козак Марія Е.
В. 62. Мельничук Павлина, Мельничук Текля, Мельничук Федор.
В. 63. Шостачко Іванна.
В. 102. Владика Ева, Владика Владимир, Владика Василь.
В. 113. Коземчак Иосиф Е.*
В. 147. Горбалевич Стефан.
В. 157. Фещак Іванна.
В. 193. Романська Анна.
В. 194. Судак Ольга.
В. 221. Борис Андрій.*
В. 226. Федоришин Марія.
В. 238. Терлецька Анна.
В. 293. Демидчук Зофія.
В. 441. Кузик Андрій.
В. 446. Гнатишин Олекса, Туж Стефан, Латюк Дмитро.*
В. 456. Мудрій Іван, Гринчук Володимир, Сарас Михайло.
В. 457. Патен Иосиф,* Патен Марія.
В. 462. Матковська Катерина 3, Матковський Петро 2.*
В. 473. Ґайда Михалина.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 20. Федоришин Марія.
В. 58. Піткова Анна.
В. 158. Щепанська Олена.
В. 170. Галайко Никола.*
В. 217. Деркач Іван.
В. 258. Головецька Юлія.
В. 339. Сорока Олекса.*
В. 342. Кслман Марія.
В. 361. Мазурик Григорій.
В. 375. Грицай Петро мол.*

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАЧЕНИМ ОБЕЗПЕЧЕННЯМ:

В. 147. Майстрів Іван.
В. 361. Галичин Василь.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗІ ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

В. 22. Шпікула Галя.
В. 72. Близніовський Іван,* Близніовський Мирослав,* Близневська Катерина.
В. 94. Гаврилюк Марія А.
В. 155. Федів Анна, Федів Катерина.
В. 230. Гарасимів Василь,* Гарасимів Олена.
В. 271. Сиделко Юлія.
В. 338. Процанин Петро.
В. 384 Буткович Марія.
В. 396. Тимко Володимир.*
В. 432. Пяста Вілям.*

ЧЛЕНИ, ЩО ПОМЕРЛИ:

В. 7. Томашевський Юрій.
В. 29. Сторошко Василь.
В. 42. Свитак Онуфрій.
В. 45. Штогрин Стефан.
В. 63. Грицик Павло.
В. 65. Гомак Ілько.
В. 69. Войчук Іван.
В. 74. Куц Иосиф.
В. 75. Мельник Анна.
В. 85. Павлик Мартин.
В. 98. Провишин Василь.
В. 117. Свачій Иосиф.
В. 126. Вутенкоф Никола.
В. 155. Коцінский Михайло.
В. 158. Глуцз Теодор.
В. 164. Микиця Никола.
В. 168. Раб Іван.
В. 234. Пілат Танка.
В. 252. Скульский Іван.
В. 258. Дзмелик Ева.
В. 283. Злан Мяланка.
В. 286. Пирен Гнат.
В. 291. Мгело Петро.
В. 339. Онушкавич Зофія.
В. 361. Ткач Ілько.
В. 384. Пастернак Теодор.
В. 409. Демко Михайло.
В. 432. Герицький Іван.
В. 436. Кравчук Анна.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком квітня 1949 року було в У. Н. Союзу повнолітних членів	37,725
В місяці квітня 1949 р. прийнято нових	356
В місяці квітня 1949 р. прийнято наново	16
В місяці квітня 1949 р. прийнято з перест. листами	22
З місяці квітня 1949 р. прийнято з інших кляс	11
З місяці квітня 1949 р. прийнято зі старого роду обез.	—
Разом	38,130
В місяці квітні 1949 р. суспендовано	79
В місяці квітні 1949 р. відійшли з переступ. листами	37
В місяці квітні 1949 р. відійши до інших кляс обезпеч	11
В місяці квітні 1949 р. відійшли до нового роду обезп.	—
В місяці квітні 1949 р. відійшли зо зворотом у готівці	14
В місяці квітні 1949 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці квітні 1949 р. відійшли з виплаченим обезпеч.	2
В місяці квітні 1949 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці квітні 1949 померли	29
Разом	172
З кінцем місяця квітня 1949 р. в У. Н. Союзі було дорослих членів	37,958

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ І СУМАМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі А. на $ 250	5
В клясі А.А. на $ 500	78
В клясі В. на $ 750	11
В клясі С. на $1000	161
В клясі В.В. на $1500	5
В клясі С.С. на $2000	1

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя

В клясі О- 500 на $ 500	451
В клясі О-1000 на $1000	297
В клясі О-1500 на $1500	5
В клясі О-2000 на $2000	3

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 років

В клясі Р- 500 на $ 500	5,685
В клясі Р-1000 на $1000	4,232
В клясі Р-1500 на $1500	61
В клясі Р-2000 на $2000	56
В клясі Р-2500 на $2500	8
В клясі Р-3000 на $3000	5

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 років (Ендавмент)

В клясі Е- 500 на $ 500	4,297
В клясі Е-1000 на $1000	2,144
В клясі Е-1500 на $1500	57
В клясі Е-2000 на $2000	45
В клясі Е-2500 на $2500	4
В клясі Е-3000 на $3000	11

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів

В клясі W- 250 на $ 250	2
В клясі W- 500 на $ 500	4,777
В клясі W- 750 на $ 750	1
В клясі W-1000 на $1000	3,700
В клясі W-1500 на $1500	45
В клясі W-2000 на $2000	24
В клясі W-2500 на $2500	3
В клясі W-3000 на $3000	2
В клясі W-різні суми	72

Нове обезпечення на ціле життя для давних членів

В клясі Т- 100 на $ 100	3
В клясі Т- 250 на $ 250	157
В клясі Т- 500 на $ 500	3,393
В клясі Т- 750 на $ 750	491
В клясі Т-1000 на $1000	7,442
В клясі Т-1500 на $1500	176
В клясі Т-2000 на $2000	48
Разом	37,958

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 6. Лещишин Іван.
В. 23. Геро Глорія.
В. 46. Карпевич Христина М., Карпевич Оксана С.
В. 49. Лій Іван. И.
В. 55. Франко Денис А., Коровник Люба, Лесянський Віктор, Павлюк Валентина, Походай Евгенія, Походай Ярослав, Присяжна Олександра, Присяжний Никола, Тимюк Юстина, Тимюк Василь, Зелінська Христина, Івасишин Богдан, Івасишин Іван, Коровник Лідія.
В. 58. Міхаль Варвара А.
В. 63. Грицик Наталія А. 2.
В. 70. Малюца Мотря О.
В. 75. Наконечний Денис Е., Наконечний Станислав мол.
В. 85. Маєрс Варвара С.
В. 94 Грицик Джеймс Р., Вітишин Ярослав, Вітишин Стефанія.
В. 130. Яр Павла Джійна.
В. 142. Мамчак Шарон.
В. 163. Яндрушків Роман І.
В. 175. Венет Кароля А.
В. 191. Лок Іван П.
В. 204. Дусаненко Андрія А.
В. 213. Барба Джеймс Р.
В. 218. Вурій Орися В., Мисів Орися О.
В. 220. Влідий Богдан.
В. 221. Дубіцький Роман Ігор, Пуціло Норман П.
В. 236. Скерпон Кармела А.
В. 266. Гапяк Марія С.
В. 285. Бурлай Іван, Онищак Ярослав, Мрочко Стефан, Мрочко Марія, Горіхата Микола, Горіхата Олекса, Горіхата Ніна, Копаниця Стефан, Копаниця Зеновія, Денисик Богдан, Кравець Оксана, Бурлай Марія.
В. 287. Лутвіняк Теренс С.
В. 290. Черевко Тамара, Криворучко Іван, Красникуцький Віктор, Красникуцький Никола, Красникуцький Анатол, Гузва Валентина, Гузва Олена, Гузва Анатол, Чорній Стефан, Чорній Остап, Стеценко Тамара, Анюк Богдан, Черевко Надія, Черевко Евген, Цермак Іван С., Пісецька Олександра, Пісецька Марта, Пісецька Оксана.
В. 301. Дзаман Вілям Н.
В. 306. Андрейчо Іван А.
В. 320. Поліщук Орест, Поліщук Дарія, Яремко Михайло.
В. 321. Смола Іван М., Смола Розалія М.
В. 325. Дик Варвара А.
В. 336. Колодка Іван, Колодка Евгенія, Карпінська Карен А.
В. 343. Лопез Дорійна К.
В. 349. Добош Ярослава.
В. 361. Мулик Стефанія, Мулик Ярослав, Рацин Іван, Свинтух Володимир.
В. 367. Гуран Мирон О., Гуран Христина М.
В. 368. Маік Стефан 3-тій, Маік Кенет, Маік Герій, Подубинська Зорія, Віжняк Едвард П., Дмитрів Ліда, Вісневська Варвара Г.
В. 371. Романків Стефан В.
В. 377. Валіґроцька Розмарія, Міцел Джениса К., Міцел Маріяна, Валіґроцька Шарлота Г., Валіґроцька Джудит, Орландо Джеймс Р., Орландо Іван М., Орландо Олена, Мазур Чарлс Ф.
В. 383. Хома Павло И.
В. 386. Пісула Катерина.
В. 388. Вренґел Христина Дж.
В. 395. МкЮ Евген М.
В. 430. Гомел Михайло, Качор Ірина Середа Емілія, Рогожинська Марія У.
В. 432. Недошитко Люба О., Гошовський Юрій Д., Моцяк Леся Л.
В. 436. Герман Дженета, Павлик Надія.

ДІТИ ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Лещинський Никола.
В. 48. Куцаба Христина А., Куцаба Ленард.
В. 413. Розмерський Володимир, Розмерський Терій.

ДІТИ ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 183. Липка Модест.
В. 237. Комінґс Анна.
В. 430. Давидович Юрій, Давидович Галина, Давидович Христина, Вачинський Борис М., Вачинська Марія І.

ДІТИ ПРИЙНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 56. Здунчик Данило А.
В. 277. Яніцевська Дарія.
В. 305. Боток Марилина.
В. 321. Смола Никола С.
В. 371. Юнка Емілія, Юнка Марія І.
В. 379. Керичинський Лев,
В. 388. Брінґел Тома И.
В. 431. Мартинюк Анна.
В. 432. Комарницький Володимир І., Комарницька Люба М.
В. 446. Манчуленко Василь.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 6. Федів Олена.
В. 48. Білас Павло Р., Білас Дорота, Білас Леон, Келій Чарлс, Келій Доналд, Келій Иосиф, Келій Марґарета, Келій Франко, Меско Марґарета.
В. 83. Зварич Петро.
В. 109. Чілко Джеймс.
В. 118. Папінчак Марта.
В. 127. Давис Тамара.
В. 194. Ґудз Фред.
В. 200. Веймак Михайло.
В. 219. Рудзак Петро.
В. 221. Демчук Меланія, Демчук Арлина.
В. 259. Малюта Дженіна.
В. 292. Гнатович Анна.
В. 312. Корівчак Давид Н.
В. 361. Ничка Варвара А.
В. 379. Керечинський Лев.
В. 386. Городиська Дорота А., Городиська Олена Д., Городиська Дженета.
В. 424. Гарбер Анна, Гарбер Елизавета, Гарбер Іван мол., Гарбер Катерина, Пісарський Едвард.
В. 432. Грицун Мирон.
В. 445. Зарецький Теодор Р.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 194. Судак Оксана.
В. 207. Залузна Ольга, Сисун Геновефа.
В. 221. Влідий Вілям.
В. 318. Вачинський Борис М. Вачинська Марія І.
В. 383. Комінґс Анна.
В. 462. Матковська Марія Е.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 56. Здунчик Данило А.
В. 277. Яніцевська Дарія.
В. 305. Боток Марилина.
В. 321. Смола Никола С.
В. 371. Юнка Марія, Юнка Емілія.
В. 379. Керичинський Лев.
В. 388. Врінґел Тома И.
В. 431. Мартинюк Анна.
В. 432. Комарницький Володимир І., Комарницька Люба М.
В. 446. Манчуленко Василь.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У.Н.С.:

В. 67. Андрушко Аделя.
В. 158. Соколь Кенет.
В. 207. Гринишин Людвіна.
В. 220. Вліда Долореса.
В. 222. Сас Ірина.
В. 223. Байдук Олена.
В. 247. Магник Зофія.
В. 255. Кіселич Иосиф.
В. 312. Білецький Стефан.
В. 321. Лев Олекса.
В. 375. Максимюк Данило.
В. 379. Шавалюк Григорій.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗО ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

В. 292. Максимець Одарка.
В. 326. Лісна Марія.

ДІТИ ПОМЕРЛІ:

В. 83. Терлецька Ольга М.
В. 341. Підперигора Борислав Гнат.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком квітня 1949 року було в У. Н. Союзі дітей членів	13,547
В місяці квітня 1949 р. прийнято нових	123
В місяці квітня 1949 р. прийнято наново	5
В місяці квітня 1949 р. прийнято з переступ. листами	7
В місяці квітня 1949 р. прийнято з інших кляс обезпеч.	12
Разом	13,694
В місяці квітні 1949 р. суспендовано	34
В місяці квітні 1949 р. відійшли з переступ. листами	8
В місяці квітні 1949 р. відійшли до старших членів У. Н. Союзу	12
В місяці квітні 1949 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	12
В місяці квітні 1949 р. відійшли зо зворотом у готівці	2
В місяці квітні 1949 р. відійшли з виплаченим обезпеч.	—
В місяці квітні 1949 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці квітні 1949 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці квітні 1949 року померли	2
Разом	70
З кінцем місяця квітня 1949 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	13,624

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТ.:

В клясі 1-шій на $500	3,187
В клясі 2-гій на $500	916
В клясі 3-тій на $100	2,454
В клясі 4Р на $ 250	173
В клясі 4Р на $ 500	2,410
В клясі 4Р на $1000	863
В клясі 5Е на $ 250	267
В клясі 5Е на $ 500	2,331
В клясі 5Е на $1000	661
В клясі 6С на $ 500	257
В клясі 6С на $1000	105
Разом	13,624

З кінцем місяця квітня 1949 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	51,583

У В А Г А,

яку кожний відділовий урядник і член У.Н.Союзу повинен прочитати і відповідно до неї достосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за квітень 1949 року суспендованими, можуть бути прийняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше, вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з вийнятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Те саме відноситься також до тих членів, які впродовж квітня 1949 року взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галичин, гол. секретар.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка обєднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

„фойсують", себто вирубують „фойсами" — великими кривими ножами на довгих держаках; і лишають сохнути. Коли зрубана „капоейда" висохне, її підпалюють і зразу ж на другий день садять кукурудзу, або фасолю. Коли перечекати довше, а ще при тому випадуть дощі, то спалена земля перетворюється в цеглу і урожаю доброго не дасть. Попіл зі спаленого молодняка — єдине угноєння, яке стосують кольоністи. Зрештою, таке палення допомагає ще також і тим, що нищить насіння бурянів та різних шкідників, котрі у великій кількости замножуються по капоейрах. Але і навіть на так радакально „продизенфікованих" полях з живучого коріння раптово вихоплюються наверх буряни, повзучі зела та корчі, з якими дуже тяжко боротися, а знищити цілком є немислимо. Бразилійська засада ведення сільського господарства базується на засадах діяметрально протилежних до німецьких: німець вкладає якнайбільше праці та угноєння в маленький клаптик землі, щоб зібрати з нього якнайбільше. В Бразилії кольоніст, навпаки, намагається уникнути всіх можливих втрат праці і засобів, але натомість надолужує прибутки більшою скількістю засівної площі. При такій засаді на випадок якогось стихійного лиха він має більше надії бодай щось урятувати і менше жалувати за втрачений труд і кошти.

В так примітивно обробленій землі і в довколишніх капоейрах множаться і далі різні комахи, хробаки, жури та мурахи, котрі пожирають значну долю господарських прибутків.

Тому доля кольоністів, котрі помимо всего мусять обсівати землю, є дуже незавидна. На випадок неврожаю, або саранчі вони мусять все купувати. Але навіть в роки доброго урожаю — новий клопіт, бо переховати навіть ту скількість продуктів, яка потрібна для прохарчування власної родини, з огляду на довгоносиків та інших шківників — не можна. Відсутність добрих доріг дуже обезцінює вартість продуктів, котрі потрапляють до рук спритних купців і відвозяться до міст. Через кілька місяців той самий кольоніст купує по дуже дорогій ціні імпортовану муку (знову оплачуючи кошти транспорту), а часом навіть привезену з інших околиць фасолю та риж і так дотягає до нового урожаю.

Чорна фасоля (фіжон), риж та кукурудза, як найбільше відпорні на всяких шкідників становлять собою основні продукти прохарчування місцевого населення.

Такий цінний в сільському господарстві продукт, як картопля, в Бразилії також тратить свою вартість через те, що її не можна переховувати, як в краях, де є зима. Тому на найхолодніші місяці її попросту лишають невикопаною в землі і викопують в міру потреби. Перележавши два-три місяці в землі і пустивши від себе паростки, вона цілком тратить смак і вартість, тому в значній мірі картоплю заступають „бататн" (солодка картопля) і коріння мандіоки.

(Дальше буде)